Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 7 декабрь 1973 йил, жума ◆ № 287 (15.761). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МЕЛИОРАТОРЛАР РАПОРТИ

«Эскиангарканалстрой», «Ферганаирстрой» ва «Андижанирстрой» трестларининг коллективлари беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада катта муваффақиятларга эришдилар. Улар қурилиш-монтаж ишларининг йиллик планини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

«Ферганаирстрой» трестининг Н. Каберник, Г. Желнов ва В. Мумирзаев бошлиқ экскаваторчилар бригадалари мусобақада юксак кўрсаткичларга эришдилар. «Эскиангарканалстрой» трестида О. Собитов бошлиқ бульдозерчилар бригадаси бетончиларнинг бир қанча бригадалари ўз социалистик мажбуриятларини муддатидан аввал бажардилар.

Илғор мелиораторлар йил охиригача «Андижанирстрой» трести бўйича пландан ташқари камида икки миллион сўмлик, «Ферганаирстрой» тресги бўйича бир миллион сўмлик ва «Эскиангарканалстрой» тресги бўйича бир миллион 700 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ—АНГЛИЯ АХБОРОТИ

Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри А. Дуглас-Хьюм Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1973 йил 2 декабрдан 5 декабргача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди. Министр Москвадан ташқари Ленинградда ҳам бўлди.

Ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Москвада бўлган вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний уни қабул қилиб, суҳбатлашди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри А. Дуглас-Хьюм ўртасида бир қанча актуал халқаро проблемалар ва Совет—Англия муносабатларини ривожлантиришга тааллуқли масалалар юзасидан музокаралар бўлди.

Музокараларда Совет томонидан — СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. П. Козирев, СССРнинг Лондондаги элчиси Н. М. Луньков, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзолари В. П. Суслов, М. Д. Ситенко ва бошқалар; Англия томонидан — Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министрининг доимий ўринбосари сэр Томас Бримелоу, Буюк Британиянинг Москвадаги элчиси сэр Теренс Гарви, Буюк Британия Ташқи ишлар министрлиги бўлимларининг мудирлари Ж. Л. Буллард, А. Ж. М. Крейг ва бошқалар қатнашдилар.

Суҳбатлар ва музокаралар дўстона ва ишчанлик вазиятида ўтди.

Томонлар халқаро вазиятдаги, аввало, Европадаги ижобий тенденцияларни ва бу тенденциялар қайси сиёсий, иқтисодий ва социал системага мансуб эканлигидан қатъий назар, давлатлар ўртасида дўстлик ва тинч ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш имкониятларини очиб бераётганлигини мамнуният билан таъкидладилар. Иккала томон ана шу ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаштиришга ҳар томонлама кўмаклашиш ниятида эканликларини таъкидладилар.

Томонлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг иккинчи босқичида Женевада муҳокама қилинаётган энг муҳим масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Улар кенгашнинг Хельсинкидаги биринчи босқичида маъқулланган тавсиялар асосида кенгашни муваффақиятли равишда туғаллашга ёрдам беришга аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш ҳамда шунга боғлиқ бўлган чоралар тўғрисидаги музокаралар масаласини муҳокама қилиш чоғида томонлардан биронтасининг ҳам хавфсизлигига зарар етказмаслик принципи муҳим аҳамиятга эга эканлигини ва ҳар иккала томон бу музокараларнинг Европада давлатлараро янада мустаҳкам муносабатларни вужудга келтиришга ҳамда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмаклашадиган бўлишига интилаётганликларини таъкидладилар.

Томонлар Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилиб, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 242, 338, 339 ва 340-резолюцияларини тўла-тўкис бажариш асосида бу райондаги аҳволни одилона ва пухта тинч бартараф этишга эришиш, СССР билан Буюк Британиянинг мақсади эканлигини яна бир марта таъкидладилар. Улар шу мақсадларга эришиш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилиш тўғрисида келишиб олдилар.

Музокаралар давомида қуролсизланиш масалалари, халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашда, денгиз ҳуқуқига бағишлаб ўтказиладиган Конференцияда БМТнинг роли тўғрисидаги масалани фойдали равишда муҳокама қилиб олдилар.

Томонлар Ҳинди—Хитойдаги аҳволни муҳокама қилдилар ҳамда Вьетнамда ўт очишни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битимларига қатъий риоя қилиш зарурлигини таъкидладилар. Ҳинди—Хитойнинг ҳамма халқлари ўз тақдирини четдан ҳеч кимни аралаштирмай ўзлари ҳал этиш имкониятини олишлари кераклигини улар уқтириб ўтишди.

Министрлар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатлар яхшиланганлигини мамнуният билан қайд қилдилар ҳамда бу муносабатларга мунтазам тус бериш мақсадида турли лавозимлардаги кишиларнинг сиёсий алоқалари ва маслаҳатлашувлари давом эттирилиши ҳамда кенгайтирилиши муҳимлигини таъкидладилар.

Томонлар иккала мамлакатнинг фойдасини кўзлаб савдо-сотиқни ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга эканлигини эътироф этдилар ва турли шаклдаги иқтисодий ҳамкорлик қилиш муҳимлигини қайд қилдилар. Улар иқтисодий, илмий-техникавий ва саноат соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисидаги 10 йиллик битим яқин вақт ичида имзоланишини ёқлаб чиқдилар.

Томонлар бошқа соҳаларда, шу жумладан атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш, қишлоқ хўжалиги, гражданавиацияси соҳаларидаги ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Улар иккала мамлакат халқлари ўртасида маданият, маориф, спорт, туризм ва бошқа соҳалардаги алоқаларни ривожлантириш лозимлигини ҳам айтдилар.

1974 йил февралида Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилган кунга 50 йил тўлишини томонлар қайд этиб, бу сана иккала мамлакатда муносиб равишда нишонланишини ёқлаб чиқдилар.

Иккала томон Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги муносабатларни ўзаро ҳурмат асосида ривожлантириш ва мустаҳкамлашга интилаётганликларини таъкидлаб, бу муносабатларнинг дўстона характери совет ва инглиз халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушади ҳамда халқаро вазиятни янада соғломлаштиришда, Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб ишонганликларини изҳор қилдилар.

Совет ҳукуматининг Буюк Британия бош министрини Совет Иттифоқига келиш учун топширган таклифномаси яқинда яна тасдиқланганлигини Буюк Британия бош министри Э. Хит мамнуният билан кутиб олганлигини А. Дуглас-Хьюм А. А. Громикога маълум қилди. Э. Хит бу таклифдан 1974 йил давомида фойдаланиш умидидадир.

Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри А. Дуглас-Хьюм СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони 1974 йилда Буюк Британияга боришга таклиф қилди. Таклиф мамнуният билан қабул этилди. Визит вақти кейинчалик келишиб олинади.

ФИНЛЯНДИЯ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин миллий байрам — Финляндия Республикаси мустақиллиги куни муносабати билан Финляндия Республикаси Президенти Урхо Кекконенга табрик телеграммаси йўлладилар.

Л. И. Брежневнинг телеграммасида бундай дейилади: Финляндия халқи учун шу унутилмас кунда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартномага мустаҳкам асосланган Совет — Финляндия муносабатлари қулай ривожланаётганлигини мамнуният билан таъкидлайман. Мамлакатларимиз халқлари дўстлик, бир-бирига ишонч ва ҳамжиҳатликни бундан буён ҳам янада мустаҳкамлайдилар, шу билан халқаро тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш ишига актив ёрдам берадилар, деб кутиш учун ҳамма асослар бор.

Бизнинг мамлакатларимиз ўртасида, дейилади Н. В. Подгорнийнинг йўллаган телеграммасида, дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартномадан иборат мустаҳкам пойдеворга эга бўлган, ҳар икки томон учун ўзаро фойдали кенг. ҳамкорлик қарор топди. Телеграммада СССР билан Финляндия ўртасида дўстона муносабатлар ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатлик, мамлакатларимиз халқлари бахт-саодати йўлида, бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланаверади, деб ишонч билдирилади.

Мамлакатларимиз ўртасида қарор топган ўзаро ишонч, дейилади А. Н. Косигин йўллаган телеграммада, дўстона Совет — Финляндия муносабатлари мамлакатларимиз халқлари халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги Совет—Финляндия Шартномасининг мустаҳкам негизида сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳаларда бундан кейин ҳам ривожланаверади, деб қатъий ишонч билдиришга имкон беради.

* * *

Финляндиянинг миллий байрами — мустақиллик куни муносабати билан СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин Финляндия Бош министри Калева Сорсга табрик телеграммаси йўллади. Шу телеграммада мамнуният билан таъкидлаб ўтиладики, 1948 йилги шартномага мувофиқ СССР билан Финляндиянинг ўзаро муносабатларни доимо ривожлантириш мақсадида тутган йўли самарали бўлиб, энг хилма-хил соҳаларда халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда. Телеграммада ҳар иккала мамлакат ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари муваффақиятли ривожланади, деб ишонч билдирилади.

СУРАТДА: «Ҳосил байрами»нинг фахрий кишиларидан бир группаси: Сурхондарё область, Термиз районидаги Ленин номли колхоз раиси Е. Имомов, Самарқанд область Пастдарғом районидаги К. Маркс номли колхоз бригада бошлиғи Б. Кўмаков, Хоразм область Боғот районидаги Наримонов номли колхознинг юқори ҳосилли бригада бошлиғи З. Қурбонов ва Сирдарё область Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси Н. Йўлдошевалар.

А. Тўраев фотоси.

ТОШКЕНТ ИППОДРОМИДАН РЕПОРТАЖ

ҲОСИЛ БАЙРАМИ

Декабрь эмасми, қиш қишлигини қилди. Ҳавонинг авзойи бироз бузилди. Аммо бободеҳқоннинг чеҳраси очиқ. Марду-майдон пахтакорларимиз мамнун. Улар чаноқлаб терилган «оқ олтин»лардан мисли кўрилмаган улкан хирмон уюшди. Ўзларининг катта тўйлари—«Ҳосил байрами»га зафар қучиб келишган.

Тошкент отчопари улкан тўйхонага, гавжум шаҳарчага, серфайз сайлгоҳга айланган. Ҳамманинг лабида кулгу. Шаҳарликлар деҳқонларни муборакбод этгани ошиқадилар. Отчопарга келаётганларнинг кети узилмайди. Тошкент халқа йўли ёқасида одамларга хизмат кўрсатаётган автобусу-машиналарнинг бири келиб, бири кетиб турибди.

Катта томошага отланганлар қатори отчопар ёнида барпо этилган ярмаркани айландик. Кўчма дўконлар, катта-кичик павильонлар байрамдагидек безатилган. Сабзавот ва мева дўконларида кўз-кўз қилиб қўйилган ноз-неъматлар тўйга тўёна деса арзигулик. Бу ерда ҳамма нарса кўзга ташланади. Қирмизи узумлар янгигина ишкомдан узилгандай. Қуёшдан ранг олган олмалар, катта полизда битган сертўр қовунлар ҳеч уринмаган. Сабзавотларни айтмайсизми? Савдо қилаётган саҳий деҳқоннинг қўли-қўлига тегмайди. Баҳраманд бўлаётган шаҳарликлар эса беҳад мамнун.

Байроқлар, алвонлар ҳилпираб турган байрам шаҳарчасида ишчиларнинг меҳнати туфайли бунёдга келган турли хилдаги саноат маҳсулотлари ҳам олувчисига мунтазир. Магазинларнинг пештахталарига дала миришкорларининг дидига мос газламалар, кийим-кечаклар, уй-рўзғор буюмлари саралаб қўйилган. Бу ерда шаҳарликларнинг деҳқонларга, қишлоқдагиларнинг шаҳарликларга беминнат хизмати ўз ифодасини топган. Ишчи-деҳқон бузилмас иттифоқининг ўзига хос тимсоли дейиш ўринли.

«Ҳосил байрами»нинг тантанали очилишига ҳам оз вақт қолди. Томошабинлар ўз ўринларини эгаллай бошлашди. Ҳамманинг нигоҳи катта майдонда. Шодиёналар, байраму айёмлар жарчиси карнайнинг овози таралади. Унга сурнайнинг навоси, ноғора-ю — чилдирмаларнинг оҳанги қўшилиб кетди.

Соат 11. Атрофга жимлик чўкди.

Катта тўй тантаналари бошланишидан дарак бериб, фанфаралар садоси атрофни тутди. Шундан кейин республика қишлоқ хўжалиги министри Э. Шайхов «Ҳосил байрами»ни очиқ деб эълон қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов ўз нутқида беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида мисли кўрилмаган даражада мўл ҳосил етиштирган деҳқонларнинг улкан меҳнат ғалабаси тўғрисида гапирди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг улкан пахта хирмони учун курашда эришилган катта меҳнат ғалабаси муносабати билан республиканинг барча меҳнаткашларига Табрикномасини ўқиб берди. Кейин республика давлат гимни садолари остида Ўзбекистон ССР байроғи кўтарилди.

Байрамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Г. Ачисимкин, А. Д. Бесчастнов, О. У. Салимов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, М. Т. Турсунов, С. К. Зиёдуллаев иштирок этдилар.

Байрам намойиши бошланади. Минбар олдидан республикамиз областларининг вакиллари ўтадилар. Парад колоннаси бошида бу йилги йиғим-терим даврида пахтакорларнинг юмушини осон қилган турли маркадаги «зангори кема»лар кўринади. Катта-кичик экспонатлар, диограмма ва расмларда ҳар бир область қўлга киритган ютуқлар рақамларда қайд қилинган.

Минбар олдидан андижонлик пахта усталари ўтиб бормоқдалар. Уларнинг кўксига қизил алвон ташланган. Биз бу алвонда зарҳал ҳарфлар билан битилган «Социалистик мусобақа илғори» деган сўзларни ўқиймиз.

Томошабинларнинг қарсаклари янграб қолди. Чунки атрофни моторларнинг гуруллашлари тутганди. Майдонга чаққон ва эпчил ДОСААФчилар мотоцикллар да иттифоқчи республикалар байроқларини ҳилпиратиб кириб келишди. Уларнинг кетидан республикамизда, қолаверса мамлакатимиз ва халқаро майдонларда Ўзбекистон спорт шарафини ҳимоя қилиб келаётган йигит-қизлар ўтадилар. Машинада кулиб турган қизнинг номи муҳлисларга таниш. Бу бўйдор қиз спортимиз юлдузларидан — Олимпиада ва Универсиада ўйинларининг совриндори, маҳоратли волейболчи Вера Дуюнова. Унинг ёнидаги кўксини медаллар безаб турган йигитни ҳам танидик. От ўйнатиш устаси таниқли чавандоз Мамажон Исмоилов.

Майдонда арғумоқлар кишнаб қолди. Минбар олдидан тулпорларини ўйнатиб суворийлар ўтиб бормоқдалар. Карвон бошида республикамиз чавандозлик олий маҳорати мактабининг талабалари. Чавандозлар паради республика областлари терма командаларининг ўтиши билан ниҳоясига етди.

Оммавий мусобақалар бошланиши олдидан катта шодиёна ҳақида пахтакорлар, ишчилар ва спортчиларнинг суҳбатини олдик:

Раҳмон ДОДАЛОВ — Сурхондарё область Денов районидаги «Ғалаба» колхозининг бригада бошлиғи, Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери.

— «Ҳосил байрами» тантаналарида ўтган йили ҳам иштирок этганман. Аммо бу йилги шодиёна ташкилотчиларининг ташаббуси сезилиб турибди. Отчопар манзараси ҳам ўзгарган. Томошабинларга қулай ва осон шароит яратилибди. Бригадамизнинг байрамга тўёнаси ҳам чакки бўлмади. 94 гектар ерга чигит қадаб, ҳосилдорликни 48 центнерга етказдик.

Хадича КАРИМОВА — Андижон область, Андижон районидаги Свердлов номли колхознинг комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

— Бригадамиз аъзолари барча ютуқларни механизация ёрдамида уддалашди. 60 гектарга пахта экиб, 40 центнердан ҳосил кўтардик. Ўзим «зангори кема» бункеридан 400 тонна жавоҳир тўкдим. Аммо ютуқларимиз сўнгги марра эмас. Тошкентга келишимиздан мақсад аввало «Ҳосил байрами» шодиёналарида иштирок этиш бўлса, бир томони республикамизнинг турли ерларидан ташриф буюрган илғорлар билан учрашиш, суҳбатлашиш, тажриба алмашиш. Чунки эндиги ҳаракатларимиз келгуси йил ҳосили ғамида бўлади.

Маҳмуд МЎЙДИНОВ — «Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

— Биз дала меҳнатчиларини эришган муваффақиятлари билан яна бир бор қутлаймиз. Шаҳарлик ишчилар пахта усталари билан қўлни-қўлга бериб, ҳамжиҳатлик билан иш юритишимизнинг нафи катта бўляпти. Заводимизда тайёрланаётган қишлоқ хўжалик техникаси далаларда бенуқсон жавлон урса, меҳнатимиздан мамнун бўла оламиз.

Собир РЎЗИЕВ — Спорт мастери, қиличбозлик бўйича жаҳон чемпиони.

— Биз спортчилар мамлакатимизнинг турли шаҳарларида, халқаро майдонларда Ўзбекистон шарафи учун курашамиз. Ғалаба қўлга киритилган кезлар пахтакор республика номини яна бир бор улуғладик, деб қувонамиз. Маълумки, «Ҳосил байрами» тантаналарида спорт мусобақалари ўтказилиши анъанага айланган. Бугунги куч синашувлар, беллашувлар дала меҳнатчилари олқишига сазовор бўлади деган умиддамиз.

Очиқ саҳнада ёқимли куй ва қўшиқлар таралди. Санъаткорлар чиқишини «Лазги» ансамблининг раққосаю хонандалари бошлаб беришди. Пахтакорларга маданий хизмат кўрсатишда кўпдан бери тайёргарлик кўриб юрган ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари ҳам томошабинларга завқ-шавқ бағишлади.

Байрам куни яна бир хушхабар тарқалди. Пахта териш машиналари механик-ҳайдовчиларининг беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилидаги социалистик мусобақаси якунланибди. Мусобақада Андижон область Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозидан А. Солиев, Ленин районидаги «Победа» колхозидан Г. Гумонов, Самарқанд область Пахтачи районидаги Калинин номли колхоздан Б. Шовхиев, Намангандаги «Партия XXII съезди» совхозидан А. Латипов ва бошқалар республикада биринчи ўринни — 1973 йилги пахта териш машинасининг энг яхши механик-ҳайдовчиси номини олдилар. Жами 44 механизатор республика касаба союзлари Марказий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Чавандозлик мусобақаларини от ўйнатиш усталари бошладилар. Республика чавандозлик олий маҳорати мактабининг талабалари ўз арғумоқларини музика садолари остида йўрғалатиб, муҳлисларда катта таассурот қолдирдилар. «Қиз қувмоқ» кейинги пайтда кўпчиликка маъқул тушиб қолган серзавқ мусобақалардан бири. Ҳар бир область вакилларининг томошабинлар ҳайқириқлари остида ўйин кўрсатишлари айниқса мароқли ўтди. Мусобақаларга мусобақалар уланиб кетди. Отчопар майдонининг бир томонида отда кураш — «Ағдариш» ўйинлари давом этаётган бўлса томошабинларга яқин ерда тош кўтарар полвонлар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. Икки пудли тошларни полвон Тўлан Қурбонов ва унинг шогирдлари томонидан чаққон ва осонлик билан ирғитилиши қалбларга сурур бахш этди.

Чап томонда «Ҳосил байрами» соврини учун чавандозлар тўсиқлар оша от йўрттиришмоқда. Навбат пойгага берилади. Мафтункор пойга мусобақалари қорабайир отларда Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети мукофоти учун курашдан бошланди. 1800 метрга мўлжалланган от сурувда Худойберди Умрзоқов совриндор бўлди. У ўзининг «Фосфор» лақабли арғумоғи билан кўзда тутилган масофани 2 минуту 11,2 секунд ичида босиб ўтишга муваффақ бўлди. Совриндорлик учун курашда «Уникум» лақабли от минган Владимир Фатхуллин маррага иккинчи бўлиб келди. Жиззах районидаги Навоий номли колхоз белгилаган мукофот учун 1600 метрга пойга ўтказилди. Спорт курашига айланган мазкур пойгада «Факт» лақабли саман от минган тошкентлик Р. Абдураҳмонов муҳлислар олқишига сазовор бўлди. Жиззах отзаводи соврини учун ҳам худди шундай масофада пойга ўтказилди. Тўрт суворий ўзаро от йўрттирган бу олишувда Мансур Хисомиддиновнинг «Қарол» деб юритилувчи қорабайри маррага биринчи келди.

Ҳар доим шиддаткор ўтадиган «Султонлар жанги» ҳамда «Поқнисур» — отда баскетбол ўйнаш мусобақалари ҳам ҳаяжонли бўлди. Қўлига шамшир тутган йигитлар от устида «жанг» қилишлари кўпчиликни мафтун этди. Бу олишувда «Пахтакор» — «Спартак» командалари куч синашди. Мусобақада қишлоқ кўнгилли жамияти вакиллари — пахтакорчилар 3:2 ҳисобида ғалаба қозондилар. «Ҳосил байрами»нинг дастлабки кунига мўлжалланган мусобақалар «Оламонпойга», «Дуррачани ол» ҳамда қадимий чавандозлик ўйинларидан ҳисобланган «Улоқ» чопиш билан ниҳояланди.

Байрамнинг иккинчи куни ҳаво очиқ келди. Қуёш атрофга нур таратди. Кун бободеҳқоннинг нафасидек илиқ, осмон қўлидек очиқ бўлди. Мусобақалар ҳам шунга яраша файзли ва қизиқарли ўтди. Томошабинлар от ўйнатиш, эстафетали пойгаларни, турли масофаларга мўлжалланган совриндорлик курашларини, «Човган» — отда хоккей ўйнаш мусобақаларини томоша қилдилар.

Қўшбайрам ҳар қачонгидан тароватли, тантанавор ва ўзгачалиги билан фарқ қилди.

Ж. ҲОЛҚОСИМОВ,
Т. УНАБОЕВ,
Ҳ. НОСИРОВ,

«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ДУНЁДА ТИНЧЛИК БЎЛСИН ДЕБ

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

Барча совет кишилари каби колхозимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг чет элга қиладиган ҳар бир визити дунёда тинчликни мустаҳкамлаш сари қўйилган янги қадам эканлигини, партия XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини оғишмай амалга оширишнинг яна бир далили эканлигини яхши биладилар. Ҳиндистонга қилинган ва куни кеча тугаган визит ҳам шу олижаноб мақсадга хизмат қилади.

КПСС Марказий Комитети, шахсан Леонид Ильич Брежневга халқаро кескинликни юмшатиш, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш юзасидан олиб бораётган жуда катта иши учун чин юракдан миннатдорчилик билдиришни истайман.

Рисолатой ЭРГАШЕВА.

Ўзбекистон районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ТАРИХИЙ ВОҚЕА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити ҳаммамизда жуда катта таассурот қолдирди. Бу воқеа партия XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини муваффақиятли амалга ошириш йўлидаги жуда муҳим босқичларнинг бири бўлди. Деҳлида олиб борилган музокаралар. қабул қилинган Совет—Ҳиндистон ҳужжатлари тинчлик ва тараққиёт ишини мустаҳкамлашга, икки буюк халқнинг дўстлигини янада кучайтиришга, ҳеч сўзсиз, хизмат қилади.

Партиямизнинг, давлатимизнинг актив тинчликсевар сиёсати, ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқаро кескинликни юмшатишга шахсан қўшаётган ҳиссаси яхши самаралар бермоқда. Хизмат тақозоси билан мен кейинги вақтларда чет мамлакатларга тез-тез бориб турган вақтимда уни айниқса яққол кўрдим. Шу сафарларнинг ҳар бирида мен чет эл мутахассисларининг совет кишилари билан ҳамкорлик қилишга тобора кўпроқ интилаётганликларини, ҳамжиҳатлик руҳи мустаҳкамланиб бораётганлигини сезиб турдим. Чет эллардаги кишилар мамлакатимиз вакилларига бўлган меҳр-муҳаббатларини қизғин изҳор этмоқдалар.

Ҳинд мутахассислари билан биз кўпдан бери яхши алоқа қилмоқдамиз. «Биохимия» журналининг бош редактори бўлганлигим учун ҳам Ҳиндистондаги ҳамкасбларимнинг мақолаларини кўпинча ўқиб тураман. Уларнинг мамлакатида илмий проблемалар муваффақиятли ҳал этилаётганлигини, улар янги вазифаларни қўйиш ва ҳал қилиш маҳоратини эгаллаб олаётганликларини кўриб, биргаликда қувонмоқдаман. Ҳар иккала мамлакатимиз халқлари ҳамкорлигининг янада мустаҳкамланиши бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хайрли таъсир этишига аминман.

С. СЕВЕРИН,
Академик
(ТАСС).
МОСКВА.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВИЗИТИ ФОТОҲУЖЖАТЛАРДА

Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет халқи билан биргаликда ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган сафарини маъқуллаб, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг ана шу визитга берган юксак баҳо билан якдил эканликларини билдирмоқдалар.

Тошкентдаги Алишер Навоий номли опера ва балет Академик Катта театри биносида Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонда бўлиши ҳақида ҳикоя қилувчи фотокўргазма очилди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга бориш олдидан Тошкентга келиши, сўнгра унинг Ҳиндистондаги Палам аэропортида ва Деҳли кўчаларида кутиб олиниши, Индира Ганди ҳамда дўст мамлакатнинг бошқа раҳбар арбоблари билан учрашувлари ва суҳбатлари кўргазмага қўйилган фотосуратларда ўз аксини топган. Фотокўргазмани кўплаб кишилар келиб кўрмоқда. Улар визит якунлари тўғрисида ўзаро фикр алмашмоқдалар ҳамда совет—ҳинд музокаралари якунларини қизғин маъқулламоқдалар. **Суратда: тошкентликлар Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонда бўлиши ҳақида ҳикоя қилувчи фотоҳужжатлар билан танишмоқдалар.**

Г. АШУРОВ.

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲИСОБИГА

ФАРҒОНА. А. Колдишев бошлиқ цех коллективи Файзободдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатида социалистик мусобақада пешқадамлик қиляпти. Коллектив бугунгача пландаги 16 минг ўрнига 27 минг куб метрдан кўпроқ қум ва шағал маҳсулотлари тайёрлаб, йиллик планни барвақт ва ошириб адо этди.

Беш йилликни уч ярим йилда бажаришга аҳд қилган цех аъзолари комбинат кўчма Қизил байроғини йил бошидан буён сақлаб келяптилар. Эришилган ютуқларда экскаваторчи Р. Эминов, шофёрлардан Ғ. Абдуллаев ва М. Ҳожихоновларнинг ҳиссаси катта.

Т. ИМЯМИНОВ,
Олтиариқ райони.

КПСС ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ МИСРДА БЎЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Украина Компартияси Қрим область комитетининг биринчи секретари Н. К. Кириченко бошчилигидаги КПСС партия ходимлари делегацияси Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг таклифига биноан 1973 йил 27 ноябрдан 4 декабргача Миср Араб Республикасида бўлди. Делегация Миср Араб Республикаси вице-президенти Маҳмуд Фавзий, Халқ мажлиси Раиси Ҳофиз Бадавий, Араб Социалистик Иттифоқи (АСИ) Марказий Комитети биринчи секретари Ҳофиз Ғаним билан, Мисрнинг бошқа раҳбар арбоблари, Миср АСИ ходимлари, жамоатчилик вакиллари билан учрашди. КПСС партия ходимлари делегацияси Ҳофиз Ғаним бошчилигидаги АСИ Марказий Комитети делегацияси билан музокаралар олиб борди, 1973 йил октябрь ойидаги уруш ҳаракатлари муносабати билан АСИнинг иш тажрибаси ва роли, унинг ички фронтни тайёрлаш, оммани ҳарбий ва сиёсий сафарбар қилиш соҳасидаги фаолияти билан танишди.

Делегация Миср халқининг кўрсатган қаҳрамонлигига, унинг ўз территориясини озод қилиш йўлидаги азми-қарорига, араблар ўртасида бирлик ва бирдамлик ўсганлигига юксак баҳо берди.

Делегация Миср халқининг, унинг қуролли кучларининг империализмга қарши олиб борган курашини ва Миср халқ оммаси курашига раҳбарлик қилишда АСИнинг тутган авангардлик роли аҳамиятини қизғин табриклаб, бу соҳада АСИ раиси, Миср Араб Республикаси Президенти Анвар Садат катта роль ўйнаганлигини уқтириб ўтди.

Миср делегацияси КПССнинг коммунистик жамият қуриш, КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятига ва эришган муваффақиятларига, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 242-резолюциясига ва БМТнинг Яқин Шарқ ҳусусидаги бошқа қарорларига мувофиқ араб халқларининг босиб олинган барча ерларини озод қилиш ва адолатга асосланган тинчлик ўрнатиш йўлидаги одилона курашини қўллаб-қувватлаганлигига юксак баҳо берди.

Миср томони КПССнинг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг кўп қиррали фаолиятини ва унинг халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини барқарор қилиш йўлида сарфлаётган кучғайратини юксак қадрлайди, бу фаолият империалистларнинг агрессив сиёсатини бартараф этишда, миллий озодлик ҳаракатига ва араб халқларининг озодлик, мустақиллик, иқтисодий ва ижтимоий тараққиётга бўлган қонуний ҳуқуқлари учун олиб бораётган адолатли курашини қўллаб-қувватлашда асосий омиллардан биридир, деб ҳисоблайди.

Миср делегацияси мустаҳкам асосларга таянган Совет — Миср дўстлигига юксак баҳо берди, бераётган сиёсий, ҳарбий ва иқтисодий ёрдами учун миср халқ оммаси номидан Совет Иттифоқига ташаккур изҳор қилди.

Томонлар араб халқларининг сионистик агрессияга қарши, реакцияга ва халқаро империализмга қарши олиб бораётган кураши узил-кесил муваффақиятга эришади, деб ва Яқин Шарқда Исроил қўшинларини улар босиб олган территориядан тамомила олиб чиқиб кетишга ва Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлашга асосланган адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатилади, деб ишонганлигини билдирдилар.

Ҳар иккала делегация КПСС билан АСИ ўртасида ҳамкорликни кенгайтиришга интилишини билдирдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИДА

4 декабрда Кремлда СССР Олий Совети ҳар иккала палатаси план-бюджет комиссияларининг ва тармоқ комиссиялари вакилларининг ялпи мажлиси бўлиб ўтди.

Комиссияларнинг аъзолари бўлган депутатлар СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1974 йилги давлат плани ва 1974 йилги СССР давлат бюджети юзасидан, шунингдек 1972 йилги СССР давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот юзасидан хулосаларнинг лойиҳаларини кўриб чиқдилар.

План ва бюджетнинг асосий кўрсаткичлари юзасидан тайёргарлик комиссияларининг раислари депутатлар Ф. Л. Кохонов билан О. А. Басиев доклад қилдилар. Докладларда мамлакатнинг келгуси йил учун СССР ҳукумати тақдим этган плани ва бюджетини маъқуллаш ҳамда депутатлар ишлаб чиққан мулоҳаза ва тавсияларни ҳисобга олиш таклиф қилинади.

Ялпи мажлисда план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссиялари қўшимча докладларининг лойиҳалари ҳам кўриб чиқилди. Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети план-бюджет комиссияларининг раислари СССР Олий Советининг бўлажак сессиясида барча комиссияларнинг номидан ана шу қўшимча докладлар билан чиқадилар.

Докладлардан ва нутқлардан кўриниб турганидек, СССР Олий Советининг депутатлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари 12 декабрда Москвада очиладиган саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг VII сессиясида тасдиқланиши лозим бўлган мамлакатнинг 1974 йилги плани ва бюджети устида дастлабки тартибда катта иш олиб борганлар.

(ТАСС).

АТОҚЛИ САРКАРДА ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ УЧУН

Атоқли саркарда, гражданлар урушининг ва Улуғ Ватан урушининг қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали С. М. Будённий хотирасини абадийлаштириш мақсадида РСФСР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Ставрополь ўлкасидаги Прикумск шаҳри ва Прикумский районининг номлари Будённовск шаҳри ва Будённовский райони деб ўзгартирилди.

СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ, Ленин орденли, Қизил Байроқ орденли Алоқа ҳарбий академиясига Совет Иттифоқи Маршали С. М. Будённий номи берилди. Урушдан олдинги йилларда қўшинларига С. М. Будённий қўмондонлик қилган Москва ҳарбий округи штаби биносига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилади. Москва шаҳри кўчаларидан бири С. М. Будённий номи билан аталадиган бўлади. Бир қанча олий ҳарбий ўқув юртларининг тингловчилари ва курсантлари учун С. М. Будённий номли стипендия белгиланди.

ДЕПУТАТ СТАТУСИ АМАЛДА

БУРЧГА САДОҚАТ

Мактабни тамомлаган кўпгина йигит-қизлар сингари Гуласал ҳам механизаторлик касбини танлади. Механизаторлар тайёрлаш курсида ўқиди, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Ҳалима Ҳошимова унга раҳнамо, устоз бўлди.

Мана, Гуласалнинг «пўлат от» суворийлари сафига қўшилганига қарийб ўн йил бўлди. У техниканинг сир-асрорини анча мукаммал эгаллаб олди. Кўкламда экиш агрегатини бошқарса, ёзда ғўза қатор ораларини культивация қилади, кузда эса машинада пахта теради.

Гуласал ўз маҳоратини тинмай ошира бориб, уста механизатор бўлиб етишди. Дастлабки йили икки қаторли агрегат билан мавсумда 80 тонна пахта терган бўлса, кейинги йилларда ўртача кўрсаткични 200-250 тоннага етказди.

«Коммуна» колхози Боғот районидагина эмас, балки Хоразм областида биринчи бўлиб комплекс механизациялаш йўлига ўтди. Ҳар йили пахта ҳосилининг 70-75 проценти «зангори кема»лар билан йиғиб олиняпти. Пахта етиштиришнинг бутун жараёни механизациялашган. Хўжаликнинг донгдор механизаторлари рўйхатида, район ва областнинг «Меҳнат шуҳрати» китобларида Гуласал Полвонованинг номи бор.

Оловқалб қизнинг меҳнат жасорати, ташаббускорлиги унга довруғ ва обрў келтирди. Боғот районидаги сайлов округи меҳнаткашлари Гуласал Полвоновани Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайладилар. У меҳнатда ибрат бўлиш билан бирга, депутатлик бурчини ҳам ҳалол, виждонан адо этмоқда.

Гуласал Полвонова депутатлар статуси тўғрисидаги Қонунда белгиланган вазифаларни амалда бажаришни, сайловчилар ишончини оқлашни ўзининг жонажон иши, фахрли бурчи деб билади. Наказларнинг амалга оширилиши учун жон куйдиради, сайлов округи аҳолисининг талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан қарайди, сайловчилар олдида ҳисоб бериб туради. Омма билан доим бирга, ҳамнафас.

Депутатнинг ташаббускорлиги, тиришқоқлиги ва жонкуярлиги ўз самарасини бераётир. Сайловчилар наказларининг кўпчилиги бажарилганлиги сўзимизнинг далили бўла олади.

Районда янги ташкил этилган «Боғот» шоликорлик совхозигача тош йўл қурилиши масаласини ҳал этишда ва планга киритишда депутатнинг хизмати катта бўлди. У йўл қурилиш-ремонт бошқармаси, транспорт ташкилотлари билан алоқа боғлаб йўл қурилиши ишларининг тез фурсатда бажарилишини таъминлади. Ҳозир йўлни асфальтлашга киришилди.

Димитров номли колхоз аъзоларининг наказы ҳам бажарилди. Колхоз меҳнаткашлари водопровод сувидан баҳраманд бўлишди. Депутат бу масалани область ва республика ташкилотлари олдига қўйиб, то иш тўла амалга оширилгунига қадар тиниб-тинчимади. Кейинги учрашувда қишлоқни газ билан таъминлаш юзасидан наказ олинди. Ҳозир табиий газ қувурларини ётқизиш бошлаб юборилди.

Сайловчилардан врач Кимёхон Иззатуллаева колхозлараро касалхона барпо этиш ҳақида наказ берган эди. Депутат Гуласал Полвонова тегишли ташкилотларга мурожаат қилиб, масалани ижобий ҳал этди. Киров номли колхозда типовой колхозлараро касалхона қад кўтарди.

«Колхозимиз иқтисодий жиҳатдан бақувват, даромадимиз чакки эмас. Эски боғча биноси қишлоқ ҳуснига ярашмай қолди. Янги типда боғча-ясли биноси қурилишида жонкуярлик кўрсатсангиз».

Қаҳрамон она Зулайҳо Худойбергановaнинг бу таклифи депутат Гуласалга маъқул келди. У «Коммуна» колхози раҳбарлари билан суҳбатлашди. Боғча-ясли қурилиши планга киритилди. Ҳозир 90 болага мўлжалланган боғча-ясли биноси битай деб қолди.

Гуласал Полвонова статусда белгиланган ўз ҳуқуқлари ва вазифаларини самарали амалга оширишда ҳамиша изчиллик, принципиаллик кўрсатяпти. У Советларнинг депутатлари билан фикр олишиб ва тажриба алмашиб туради. Ўз синглиси, сут соғувчи, район Совети депутати Бибижон Полвонова, шунингдек, область Совети депутати Шукуржон Бобожонова каби депутатларга қимматли маслаҳатлари билан яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Халқ хизматига енг шимарган Гуласал Полвонова коммунист сифатида ўз бурчини адо этишда ҳам барчага ибрат. У механизаторлар ўртасида сиёсий ахборотчи, мазмундор ва қизиқарли суҳбатлар ўтказади, ҳамкасбларини мамлакат янгиликлари, дунё воқеалари билан таништириб боради.

Боғот районидаги «Коммуна» колхози механизатори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Гуласал Полвонованинг жўшқин фаолияти, халқ хизматкорига хос хайрли ишлари сайловчиларни мамнун этяпти. Шу кунларда у республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллигига муносиб туҳфалар тайёрлаш фикри-зикри билан нафас олмоқда, янги режалар ҳақида ўйлаяпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Планетамизда

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

Халқаро жамоатчилик ва чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган расмий дўстона визити натижаларига кенг ижобий фикр билдириб, бу якунларни маъқулламоқда ва қўллаб-қувватламоқда.

⊙ ПРАГА. Чехословакияда чиқадиган «Праце» касаба союз газетаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити якунларига бағишланган шарҳларида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатлар — ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатлар тинч-тотув яшашининг намунасидир, деб ёзади.

⊙ БУДАПЕШТ. Венгриянинг «Мадьяр хирлап» газетаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити якунларини шарҳлаб, бундай деб ёзади: Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида нуқтаи назарларнинг шундай бирлигига эришилдики, бу бирлик Совет—Ҳиндистон муносабатларини янада интенсивроқ ривожлантириш имконини яратиб беради.

⊙ ВАРШАВА. Польшада чиқадиган «Жиче Варшави» газетаси бундай деб ёзади: Визит чоғида ҳар иккала мамлакат нуқтаи назарларининг бирлиги яна таъкидлаб ўтилди. Л. И.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ҲИНДИСТОНГА ҚИЛГАН ВИЗИТИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛ ШАРҲЛАРИ

Брежневнинг Ҳиндистон парламентида сўзлаган нутқи зўр иштиёқ билан кутиб олинди. Совет раҳбари бу нутқида Осиёда коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш юзасидан СССР таклифларини эслатиб ўтди. Бу қитъада урушнинг бирон бир манбаи бўлмаган ҳозирги пайтда, бу ерда хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлларини қидириш кучайиб бораётган бир пайтда совет таклифи алоҳида актуаллик касб этади.

⊙ УЛАН-БАТОР. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визити, деб ёзади Монголиянинг «Унэн» газетаси, Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлабгина қолмай, халқаро кескинликни юмшатиш, Осиёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса ҳам қўшди. Бу визит мустақилликка эришиб, социал тараққиёт йўлини танлаб олган халқларнинг социализм ва коммунизмга бўлган ғоявий эътиқодини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади.

⊙ ДАККА. Бангладешда чиқадиган «Банглар бани» газетаси редакцион мақоласида қуйидагиларни ёзади: Совет — Ҳиндистон қўшма декларацияси айниқса Жанубий Осиё кичик қитъасида халқаро вазиятга катта таъсир ўтказишига аминмиз.

⊙ БАҒДОД. Ироқнинг таниқли жамоат арбоби, курд олими Маъсуд Муҳаммад ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Биз, Ироқда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган визитига Осиё қитъасида мустаҳкам тинчликни таъминлаш ишига қўшилган муҳим ҳисса деб баҳо берамиз. Бу визит Совет Иттифоқи ва унинг раҳбарлари қитъамиз халқларининг орзу-умидларини чуқур тушунаётганликларидан далолат беради. Бунда эса, деб таъкидлади Маъсуд Муҳаммад Л. И. Брежневнинг шахсий хизмати жуда ҳам каттадир.

⊙ БОГОТА. Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган сафари ва унинг Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди билан олиб борган музокаралари, деди Колумбия сенатори Умберто Пласас Оларте, КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш учун ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Тинчликни мустаҳкамлаш ва ер юзининг турли районларида можароли вазиятларни бартараф этишга кўп куч ва ғайрат сарфлаган Совет давлатининг атоқли арбоби визитининг аҳамияти ниҳоятда каттадир. (ТАСС).

ЮПИТЕРДАН ЎТИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Американинг Юпитер ёнидан ўтиб кетувчи траекториядан туриб тадқиқ этишга мўлжалланган «Пионер-10» космик аппарати бугун Москва вақти билан соат 04 дан 45 минут ўтганида шу планета ёнидан 130 минг километр минимал масофада учиб ўтди.

Аппарат 1972 йилнинг 3 мартида учирилганди. У Юпитер ёнидан учиб ўтганча 1 миллиард километр чамаси масофани босди, жумладан Марс ва Юпитер орбиталари ўртасидаги астероидлар пояси орқали ўтди. Аппарат Юпитердан минимал масофада ўтиш пайтида планетага нисбатан секундига 36,5 километр тезликка эга эди. Шу пайтда планетанинг ердан олислиги тахминан 800 миллион километрга боради. Аппаратдан юборилган сигнал ерга ча 46 минутда етиб келди.

«Пионер-10»да ўрнатилган фотополяриметр ёрдамида планета, шунингдек унинг тўртта йўлдоши суратга олинди. Суратда Юпитер кулранг, зарғалдоқ, қизғиш-сарғиш, сарғиш ва кўк тусдаги полосалар билан қуршалган. Ердан қараганда кўринмайдиган ва машҳур «қизил доғ»дан сал нарида жойлашган «оқ доғ» топилди. Планета йўлдошларидан бири Ганимед суратда «учувчи лаган»га ўхшаб кетиши маълум қилинди.

Ультрабинафша фотометр планета теварагида водород ва гелий шуълаланишини топишга имкон беради. Илгари Юпитер атмосферасида гелий бўлиши тахмин қилинарди, холос.

Юпитер районида магнит ўлчашларига раҳбарлик қилувчи олимлар планетанинг магнит майдони ер магнит майдонидан тубдан фарқ қилади, деган фикрга келдилар.

«Пионер-10» Юпитернинг тортиш кучи таъсири остида янги бир траекторияга ўтиб, шу траекторияда ҳаракат қилган ҳолда 1987 йилга бориб Плутон орбитасини кесиб ўтади ва қуёш системасидан чиқиб кетади. Шундан сўнг у Савр Буржи сари ҳаракатини давом эттиради ва орадан тахминан 11 миллион йил ўтгач унга етиб боради. Америкалик мутахассислар аппарат билан тахминан 1979 йилгача алоқа боғлаб туриш умидидадирлар. Шу вақтга келиб у Уран орбитасини кесиб ўтади.

ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

ДЕҲЛИ, (ТАСС мухбири). Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди мамлакатда биринчи 200 минг киловатт қувватли иссиқлик электротурбинасини синаш муваффақиятли ўтганлигига бағишланиб Хардвар шаҳрида бўлган кўпминг кишилик митингда гапириб, бундай деди: Совет Иттифоқи ҳамиша Ҳиндистон тарафида туриб келди ва ҳозирда ҳам шундай қилмоқда, ҳинд халқига катта маънавий ва моддий ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқи ҳамиша бизга нисбатан дўстона ҳис-туйғуларини билдириб келди. Бу турбина Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган Хардвар оғир электр машина-ускуналар заводида ишлаб чиқарилди.

Ҳозирги замон фани ва техникасининг ютуқларига суянган ҳинд халқи нималарга эришиши мумкинлиги Хардвар заводи мисолида яққол кўриниб турибди, деб давом қилди Индира Ганди. Олдимизда турган қашшоқлик ва ишсизликни тугатиш, иқтисодий мустақиллик ва ўз-ўзини таъминлай олишга эришишдан иборат муҳим-муҳим вазифаларни ҳал этиш йўлида катта ғалаба бўлмиш мана шу инсон қўли билан яратилган мўъжиза вужудга келаётганида ҳозир бўлишдан бахтиёрман.

Совет Иттифоқининг техникавий мадади ва иқтисодий ёрдами билан қурилган Хардвар заводи — Ҳиндистондагина эмас, бутун Осиёда ҳам (Япониядан ташқари) шу хилдаги катта корхонадир.

МУҲИМ ҚАРОР

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси «ҳарбий жиноят ва инсониятга қарши жиноят қилишда айбдор кишиларни топиш, қамоққа олиш, тутиб бериш ва жазолаш хусусида халқаро ҳамкорлик принциплари»ни 29 овоз бетараф қолгани ҳолда, 94 овоз билан маъқуллади. Хитой делегати овоз беришда қатнашмади.

Бош Ассамблея қабул қилган ҳужжатда шу жиноятлар қачон ва қаерда қилинмасин, тергалиши лозимлиги, жиноят қилишда айбдор кишилар эса қайси мамлакат территориясида жиноят қилган бўлса шу мамлакатнинг маъмурлари томонидан жазоланиши кераклиги айтилади. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган давлатлар шу ҳужжатни маъқуллагач, тинчликка қарши жиноят қилган, ҳарбий жиноят қилган ёки инсониятга қарши жиноят қилган кишиларни тутиб бериш масалаларида ҳамкорлик қилиши мажбуриятини ўз зиммаларига олдилар ва шундай кишиларга бошпана бермасликка аҳд қилдилар.

КАПИТАЛ МАМЛАКАТЛАРИДА СИНФИЙ ЖАНГЛАР

Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари ўз ҳаётий манфаатлари учун курашда сафларини жипслаштирмоқдалар.

ФРАНЦИЯ

Франция цемент саноатининг ишчилари забастовкани уч ҳафтадан буён давом эттирмоқдалар. Бу забастовка мамлакат касаба союзларининг бирлашмалари даъватига мувофиқ ўтказилмоқда. Ишчилар иш ҳақининг оширилишини, меҳнат шароитининг ва социал таъминотнинг яхшиланишини талаб қилмоқдалар. Мамлакат цементининг 70 процентдан кўпроғини ишлаб чиқараётган корхоналарда иш тўхтаб қолди.

Франциядаги «Ларусс» босмахонасининг матбаачилари қарийб бир ярим ойдан буён иш ташламоқдалар. Улар ишдан бўшатилган ўртоқларининг ишга қайтиб олинишини, иш билан банд бўлишнинг гарантияланишини ва иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

ИСПАНИЯ

Испанияда забастовка ҳаракати кенгайиб бормоқда. Астурия кончиларидан 10 мингдан кўпроқ кишининг иш ташлаганлиги сабабли мамлакатда энг йирик бўлган «Уноса» кўмир концернига қарашли бир қанча шахталарда кўмир қазиб чиқариш тамомила тўхтатилди. Мамлакатдаги энг йирик саноат маркази бўлган Барселонадаги, шунингдек Гипускоа ва Наварра вилоятларидаги корхоналарда ҳам забастовка бошланди. Испания меҳнаткашлари ўз моддий аҳволлари ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

АҚШ

Нью-Йоркдаги балиқ портининг юк ортувчилари забастовка эълон қилдилар. Улар АҚШда нарх-наво тўхтовсиз ошиб бораётган бир шароитда иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўз талабларини корхона эгалари янги меҳнат шартномасига киритишдан бош тортганликлари сабабли пролетариат курашининг ана шу синалган воситасидан фойдаландилар.

ЯПОНИЯ

Давлат хизматчилари ҳамда муниципал корхоналар ва муассасаларнинг ходимлари забастовкаларининг кучли тўлқини бутун Японияга ёйилди. Нарх-наво кескин равишда ошганлиги сабабли иш ҳақининг оширилиши, шунингдек меҳнат шароитининг яхшиланиши тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаш юзасидан ўз ишларини бир кун тўхтатиб қўйган темирйўлчилар бу курашга бошчилик қилдилар. Мамлакат шаҳар транспортининг ходимлари, шунингдек ўқитувчилар, алоқачилар, почтачилар ва қарийб 900 минг кишини бирлаштириб турган давлат корхоналари ходимлари касаба союзлари кенгаши составига кирувчи меҳнаткашлар бошқа отрядларининг намояндалари уларни қўллаб-қувватладилар.

Меҳнаткашларнинг забастовкалари кенг қулоч ёзганлигидан қўрқиб қолган маъмурлар баъзи соҳада ён беришга мажбур бўлдилар. (ТАСС).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Озодлик халқ қуролли кучларининг жангчилари Куангчи вилоятининг деҳқонларига ёрдамга келишди. Улар қишки-баҳорги экиш мавсумига тайёрланаётган меҳнаткашларга суғориш шохобчаларини тиклашда ёрдам бермоқдалар. Суратда: жангчилар деҳқонларга канални тозалашда ёрдамлашмоқдалар.

Тошкент отчопаридаги «Ҳосил байрами» тантаналари эрталабдан кечгача мароқли ўтди.

И. Глауберзон фотолари.

ПУБЛИЦИСТИКА

ДЕҲҚОН

(НАСРИЙ МУВАШШАҲ)

Дилбар тонг отмоқда. Биллур тонг, Гўё уйқудаги гўзал аста уйғониб, нозик киприкларини қоқиб, иболи юзларига ҳарир парда тортмоқда. У оқ шоҳи кўйлак ичра табассум оташида майин жилмаяди. Унинг таъзимкор боқишларида баҳорий гўзаллигу, самовий тиниқлик, чашма қайноқлигию, гуллар табассуми, ғунчалар ёлқинию, уммон тўлқини ва умр мазмуни мужассам. Ҳа, ҳаёт китобининг яна бир саҳифаси очилди. Умрим китобининг янги зарварағига янги мазмун битилади. Шарқда, осмон пештоқида заррин найзалар жилваланди. Дарахт шохларининг учи олтинланади. Қўлига олтин қалам ушлаган наққош осмон гумбазини мўйқалами билан безай бошлади. Заргар наққош чинни тарвузнинг икки палласидай оташда ёниб, осмон гумбазидан секин бош кўтарди. Бош кўтардию, масканимга боқди. Боқдию, мулойим жилмайиб одамлар тўлқинига оқди. Йил бўйи қўли қадоқ деҳқонларнинг ташвишу заҳматларига, ранжу изтиробларига шерик бўлган меҳнаткаш қуёш уларнинг қувончу шодликларига ҳам йўлдош гўё. Бугун ўлкамда катта байрам, тантана. Ҳосил байрами бу.

Шаҳрим кўчасидан ўтиб бораман. Бободеҳқоним ҳузурига ошиқаман. Базм авжида. Қанотли қўшиқлар, сеҳрли куйлар, фараҳли ўйинлар. Тенглик, ғурур тантанаси бу! Меҳнат оташида пўлатдек тобланган анор юзларда балқиш, қалбларда шодлик. Кўксим тоғ, сархуш ўйлар оғушидаман. Тилими тилни ёрадиган Хоразм қовунидан, шарбатга тўлган Қува аноридан татиб кўраман. Чанқоғимни қондираман. Қизлар ёноғидай Наманган олмасини ҳидлайман. Фарғонанинг ширин-шакар меваларидан татийман. Конибодом бодомини чақаман. Кура бўйларидан келтирилган чойдан ичаману, чанқоғимни қондириб Руставели нафасидан баҳраманд бўламан. Қирғиз асали таъмидан Талас водийсининг ҳиди анқийди. Қизлар эгнида товланиб жило бераётган намозшом атласда Марғилонни кўраман. Зуваласи Тошкент тупроғидан олинган чинни косадаги ошда онамнинг ширин қўлларини сезаман. Ўсмалар қўйилган қошда Ўзбекистонни кўраман. Бу нимадан? Пахтадан! Деҳқон неъматларидан! Бу йил азамат халқим беш миллион тоннага яқин оқ тоғлар уйди. Ўрта Осиёда Ҳисор, Помир, Тиёншон тоғлари қаторига тўртинчи осмонўпар тоғ — ўзбек оқ олтин тоғи қўшилди. Бу — тўкинлик, дориламонлик шу тоғ туфайли. Деҳқон пахтадан дориламон бўлди. Ҳайратланаман. Хаёлан фикрлар гулшанида ўйга толаман. Донишманд... Оламда донишмандлар кўп ўтган, ўтади. Улар фикр гулшанида ноёб қўриқлар очишган, билим хазинасини тафаккур дурлари билан бойитганлар. Ота-боболаримиз, — тожик-форс классиклари донишмандларни маърифат соҳиби, ҳаким деб аташган. Шарқда юнон файласуфи Платон, Суқрот ҳаким номи билан машҳур бўлганлиги рост. Абу Али ибн Сино ҳам фан хазинасини очганлиги, ҳаким бўлганлиги — ҳақиқат. Бундай ҳакимлар, маърифат соҳиблари оз эмас. Бободеҳқончи? У ҳам инсонга донишманд каби маърифий руҳ бахш этадими? Ҳа, у ҳам донишманд, ер донишманди. Унинг илмий лабораторияси — ер, қалами — иш қуроллари. Унинг илмий ишхонаси — дала, экин майдони. Шу ерда тупроқ билан қиссагўйлик қилади, ер тарихидан ҳикоя сўзлайди. Экиннинг соғлом ўсиши, ҳосилга кириши ерга боғлиқ. Ер қандай касалланганлиги, нима билан шифо топишини билади у. Бободеҳқоннинг ер табиби бўлишининг боиси шундан эмасмикин? У ўз касбини фарзандларига мерос қилиб қолдиради. Унинг ишини деҳқонзодалар давом эттиради. Асрлар оша шундай бўлган ва шундай бўлади. Деҳқончилик тарихи шундай яратилган. Ер донишмандлари томонидан яратилган дорилфунунда деҳқон интеграли тузилди. Унда ечилиши лозим бўлган формулалар бор. Хўш, бу формулалар қандай ҳал қилинмоқда? Унинг асослари борми ўзи?

Ердан ризқи-рўз яралади. Станоклар гувуллайди. Ризқу-рўзни ким яратади? Деҳқон. Ер — Она. Деҳқон унинг фарзанди. Она-ер инсонни ато қилган, кафтида кўтариб ардоқлаган. Ўша эртакларда битилган момоҳаволар ҳам, одам атолар ҳам шу табаррук онанинг қалдирғоч фарзанди эмасми? Инсон нур бўлиб чақнаган. У қалбини қуёш бўл деб кўкка кўтарган, кўзларини юлдуз қилиб самога сочган. Юрагини онага бахшида этган. Унинг ғуруридан тоғлар юксалган. Орзу-умидлари она кўксида, замину замон қаъридан гул бўлиб, лола бўлиб унган. Табаррук момо ер қаримайди, балки ёшаради. Кўкдаги булутлар унга таъзим қилади, кўз ёшлари билан ерни ўпади. Қуёш миллион йиллардан бери нур тўкади, ҳаёт беради. Юлдузлар ҳам таъзимда. Ер — деҳқон мулки, жамият мулки! Уни разил босқинчилардан, ҳар қандай чақир тиканаклардан тозалайди, кўз қорачиғидек асрайди. Ернинг қони — сув. Инъоми — нознеъматлар. Ўтмишда она ер сувга зор бўлиб, қақшаб ётди. Юзини шўр босиб, сув, сув дея титради! Тўплар зарбидан ларзага келди, топталди, фарёд чекди. Лекин унинг фарёди узоққа бормади. Чунки, вақт олға ишлади, инсон жамиятни, тузумни ўзгартирди. Кураш бошланган эди-да. Бу курашнинг байроқдори муаззам В. И. Ленин ва Коммунистик партия бўлди. Ер, сув, давлат мулкига айлантирилди. Унинг хўжайини — деҳқон бўлди. Коммунистик партия ва Совет давлати ўжар табиатни ўзгартириш ва унинг бойликларидан фойдаланиш тўғрисида декретлар чиқарди, қарорлар қабул қилди, катта маблағлар ажратди. Азим дарёлар ўз йўлини ўзгартирди. Инсон азмига — совет кишилари жасоратига бўйсунди. Оби-ҳаёт денгизлари бунёд этилди. Ернинг кўрки очилди — сув келди бағрига. Катта Фарғона канали олтин водийга гултож тақди. Сир Мирзачўлга дур бўлиб оқди. Томчи сувга зор бўлиб, лаблари қақшаб ётган Қарши чўли, Сурхон—Шеробод водийси, Амударё этаклари бугун сув билан чирой очди. Партия ва халқнинг сув учун кураши ҳали давом этади. Янги сув омборлари қуриляпти. Андижон сув омбори, Туямўйин ва Тахиатош гидроузеллари, Аму — Бухоро ва Катта Наманган каналларидан ҳали яна ер кўксига сув оқади. Чўлларга баҳор келади. Янги олтин сандиқлар очилади!

Ҳа, она ўз фарзандини севади, фарзанд эса онани. Бободеҳқоним ерни эъзозлайди-ю, ўзи эъзозланади. У ерни ёшартиради-ю, ўзи ёшаради. Ер ўз дунёсини инсонга ҳадя қилади-ю, пойимизда яна таъзимда бизга. Она ер! Ноёб неъматларинг учун сенга таъзим қиламан, ўпиб қучаман. Неъматларингни бир ўзим емайман. Унда бошқаларнинг ҳаққи бор. Чунки, буюк бир оилага бирлашганмиз. Бу оиланинг номи — СССР. Шу Ватаннинг фарзанди бўлиш фақат бизга хос. Пахтамиз дўстлик рамзи-да! Пахтакорлик эса бизга ота касб. Пахта бизнинг ифтихоримиз. Уни бутун мамлакат етиштиради. Пахтакорнинг ишини, бутун оғиру-енгилини мамлакат кўтаради. Ғўзанинг илдизи — деҳқон, пояси — қардошлик, шохлари — ҳамкорлик, ҳосили — дўстлик уруғи! Янги ерлар очиш, экишга тайёрлаш ва ҳосилни йиғиштириб олишда қудратли техника пахтакорга қанот. Урал машинасозлари, «Россельмаш» комбайнлари, Харьков тракторлари, «Ташсельмаш» «зангори кема»лари хизматимизда. Ғўзанинг поясидан шохларигача ҳосил маржондек тизилишида кимёгарнинг улуши йўқ эмас. У химия гигантларида пахтакор учун миллион тонналаб минерал ўғит ва дориворлар ишлаб чиқаради. Ҳаво лочинлари ёрдам қўлларини чўзади пахтакорга. Селекционер олимлар микроскоп устида кунни тонгга улайди, янги пахта нави устида бош қотиради. Эртапишар, ҳосили бўлиқ навлар ижод этади. «Тошкент» навлари ана шундай изланишларнинг маҳсули. Пахтакор республикаларда бу навларнинг самараларини кўриб турибмиз. Бундай ҳамкорлик пахтакор билан ишчи, кимёгар, селекционер ва бошқа касб соҳибларининг қон томирига, ҳужайра-ҳужайрасига сингиб кетган.

Ҳаёт—умр тимсоли. Унинг асоси —нур, ҳаракат ва ҳамжиҳатлик. Бу манбаларнинг бошланиши ҳам она ердан. Унда шундай бир буюк қудрат борки, уни ҳеч ким синдиролмаган, синдиролмайди ҳам. Бу — ҳарорат кучи, қудрат кучи! Шу қудрат деҳқон қалбига, вужудига кўчган. У шу фазилатни ердан олиб, яна ерга беради. Ҳаётдан—ҳаёт, умрдан—умр туғилади. Демак, ерга қардошлик уруғини қўшиб сочади у. Бизда тақдир шундай туғилади. Деҳқон тақдири ерда, ер тақдири деҳқонда. Ер тақдирида — эл тақдири, эл тақдирида ер тақдири омухта. Бу улуғ Октябрь туфайли, буюк Ленин туфайли!

Бизда миллионлар бир киши учун, бир киши миллионлар учун! Бирининг тақдирини бири яратади, бирининг ишини бири давом эттиради. Бундай ҳамжиҳатликнинг туғилиши табиийдир. Мамлакатимизда ишчилар билан деҳқонлар бирлиги шундай туғилган. Бурилиш йилларидаги воқеалар хаёлан кўз ўнгимдан ўтади. Қувада, «колхоз тузишда, ички қора унсурларга қарши курашда Ленинград ишчилари уларга ёрдамга келишганди. Янги коллектив хўжаликни ўз оталиғига олишганди. Улар колхоз тузумининг биринчи кунларидан бошлаб ҳозирга қадар Қувадаги «Социализм» колхози деҳқонлари билан ҳамкорлик қилишади. Ленинградликлар юқори унум билан ишлайдиган қудратли тракторларни бу колхозга ҳамон юбориб туришибди. Қува анори, тотли мевалари, ленинградлик ишчилар дастурхонини безаётгани — ҳақиқат. Эндиликда бундай ҳамкорлик мамлакатимизда катта сиёсий мазмун касб этди. Ишчи-деҳқон иттифоқига айланди ва мустаҳкамланди. Бизда «Ўроқ ва Болға» Иттифоқи шундай туғилган эди. Ҳозир бирор корхона, бирор хўжалик йўқки, унда «Ўроқ ва Болға» қалби урмаган бўлса. Ана шу Иттифоқ туфайли пахтакор деҳқон янги касб соҳиби бўлди. Ишчи машинасининг хўжайини бугунги кунда пахтакор-механизатор. Тўғрироғи, деҳқон — ишчи, ишчи—деҳқон. Бу — Октябрь меваси, В. И. Ленин орзулари тўла амалга ошганлигининг ёрқин намунаси.

Қон-қардошлик, қўлдошликнинг туғилиши ҳам ана шундан. Бир пайтлар тошни-тошга уриб, ундан учқун чиқарган инсон эндиликда ҳаво кемаларида сайёралар аро парвоз қиляпти, янги нурхоналар яратяпти. Бир пайтлар доҳий Владимир Ильич мамлакат учун юз минг трактор ишлаб чиқаришни орзу қилган эди. Бу ҳақиқатга айланди. Эндиликда юз миллионлаб юқори унум билан ишлайдиган янги техника бор. Бу деҳқон меҳнатини енгиллаштирмоқда. Бободеҳқон ўз ташвишини, оғир ишларини машина зиммасига юклади. Техника унга узоқ-узоқларга парвоз қилишида пўлат қанот бўлди. Шунинг учун ҳам республикамизда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги кескин ошди. Гектаридан 50-60 центнердан ошириб «оқ олтин» хирмони кўтарган пахтакорлар оз эмас. Бу йил республикамизда 28 мингдан ортиқ пахта териш машиналари ишлади. Етиштирилган ҳосилнинг 2,7 миллион тоннага яқини машиналар бункеридан тўкилди. Буни чинакам ҳамкорлик натижаси дейиш мумкин эмасми? Деҳқонда сабр, қаноат, қатъият бор. Шоир ўз шеърини фарзандим дегани каби, деҳқон ҳам ўз ғўзасини фарзандим дейди. Экин ердан униб чиқиши билан ҳар бир туп ниҳолни кўз қорачиғидай асраб, парваришқилади, кафтида кўтаради. Бўлиқ ҳосил пишиб етилгунга қадар сабр-тоқат қилади. Кутади, узоқ кутади. Ниҳоят, ғўрадан ҳолва битади. Ҳар бир чаноқ унга бахт тутади.

Ерга дўстлик уруғини сочган заҳматкаш деҳқон янги формулалар яратди. Деҳқончилик маданиятида бу формулалар ишлаб чиқилди ва ечилди.

Омилкор олим дейишга тўла ҳақлиман сени, бободеҳқон. Нақадар оддий ва юлдузлар мисол юксаксан! Ер алифбесини ишлаб чиқиб, уни деҳқончиликда қўллаган ўша қадоқ қўлларингни ўпмоқ истайман. Сен ер, сув, механизация, химизация, ирригация, мелиорация университети бунёд этдинг. Унинг биринчи муаллими, академиги ўзинг эмасми? Оғир меҳнатда қадди дол бўлган илм толиблари шу дорилфунундан сабоқ олсин, деҳқончилик маданияти нима эканлигини сендан ўргансин. Сен бунёд этган беш миллион тоннага яқин олтин тоғларинг деҳқончилик тарихида бўлмаган. Бу йил сафингда минг тонначилар майдонга чиқди. Обиджон Акбаров, Жиянқул Рустамов, Абдусаттор Қурбонов, Тўлан Дадажоновлар машинада пахта теришда бу ҳаракатнинг ташаббускори бўлдилар. Уларнинг ҳар бири «зангори кема» бункеридан 700-1000 тонна «оқ олтин» тўкди. Бу — жаҳон рекорди. Келажакда турсунойчилик ҳаракати каби бу ватанпарварлик ташаббуси пахтакор республикаларда қанот қоқади.

Партия ва ҳукуматимиз юксак меҳнатингни қутлади. Номдор бўлдинг: олтин қўлли пахтакорсан бугун. Бу сўзнинг мағзида сенинг заҳматуранжларинг, ташвишу-қувончинг, оқил санъатинг мужассам. Касбу-коринг, меҳнатинг юксак баҳоланганлиги билан фахрлан, деҳқон!

Номингни маржон қилиб сатрларга тиздим бободеҳқоним...

Ашурали АҲМЕДОВ.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

Хўжабек СЕИТОВ.

ЭЛАТИМ

Меҳнат жабҳасида мардона туриб,
Алпона қадам-ла кирдинг, элатим.
Шижоат, ғайратинг қайнаб,
жўштириб,
Буюк сафда олға юрдинг, элатим.
Тупроғинг зарга кон, олтинга
тўлиқ,
Кўзларга нур бўлур оқ карвон
йўлиң,
Пахтапарвар халқнинг баланддир
қўли,
«Оқ олтин» ғурурнинг, кўрдинг
элатим.
Қардошлар ташвишин қалбига
туйган,
Мардликларинг кўриб эллар
суюнган.
Пахтадан энг юксак тоғларни
уйган,
Оқ тоғлар пешана тернинг элатим.
Яйловларинг семиз бўрдоқига
бой,
Шолизор чайқалар денгиз,
олтиндай.
Хазиналар кўзин очиб пайдар-пай.
Ҳамиша илгари юрдинг,
элатим.

Қорақалпоқчадан таржима.

ХИРМОН

Кўк юзида ҳайбат булут,
Ўнгирларда сояси.
Момиқ булут, ёки оқ қут,
Қуёшнинг ҳамсояси.
Мен хаёлан зийна-зийна
Кўтарилдим кўп хурсанд.
Зийна-зийна... ҳа, ганжина,
Еру Қуёшга пайванд.
Ташбеҳини келтиролмай,
Хуноб шоир юрагим.
Оқ тилладан, қаранг, бай бай,
Турар осмон тиргаги.
Осмонўпар хирмонлар бу,
«Оқ олтин»дан бу тоғлар.
Бу тоғларни уйиб қўйган
Олтин қўлу, қадоқлар.
Бу тоғларда меҳр, инжу.
Ой нурлари яширин.
Мижжаларда қолган уйқу
Дил кўрлари яширин.
Бу тоғларда яшириндир,
Манглайдан томган терлар.
Бу тоғларга қўшиқ айтиб,
Зийнат берган кўп эрлар.
Бу тоғларда жононларнинг
Шукуҳи бор, нози бор.
Шоирларнинг шеърларию,
Машшоқларнинг сози бор.
Хирмон-хирмон шижоат бу,
Ирода, ишқ, куч, бардош.
Она-юртга садоқат бу,
Кўзлардаги қувонч ёш!

Тошпўлат ҲАМИД.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 6 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар. иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида): учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти

Хоразм	8,6	107,3
Андижон	182,6	104,4
Тошкент	216,5	103,0
Сирдарё	297,0	102,2
Самарқанд	241,2	101,6
Фарғона	95,9	96,8
Наманган	120,6	89,6
Сурхондарё	117,7	83,8
Қашқадарё	112,0	79,1
Бухоро	140,5	76,9
ҚҚ АССР	22,8	33,6
Республика бўйича:	1535,4	92,2

«ДЎСТЛИК» СОВХОЗИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Марказий Фарғонада яна бир давлат хўжалиги ташкил топди. Бўз районида янги совхоз тузилди. Унга «Дўстлик» номи берилди. Совхозга тажрибали агроном Камолиддин Маҳмудов директор қилиб тайинланди. Янги совхоз 1974 йилда 2000 тонна пахта, 1200 тонна полиз маҳсулотлари, 120 центнер гўшт, 65 тонна балиқ, 150 минг дона тухум, 20 центнер жун етиштиради. Совхозда келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Экин майдонлари шудгорланиб, шўр ювишга ҳозирлик кўрилмоқда.

А. ҚУРОНБОЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

СИРДАРЕ ОБЛАСТЬ ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ КОМИТЕТИ:

Газетанинг 31 июль сонида «Спортга эътибор шуми» сарлавҳаси остида босилган танқидий мақолада областда физкультура ва спортни йўлга қўйиш соҳасидаги камчиликлар тўғри танқид қилинган. Мақола область физкультура ва спорт комитетининг барча район ҳамда шаҳар физкультура ва спорт комитетининг раҳбарлари иштирокида ўтказилган махсус кенгашида муҳокама қилинди. Унда келтирилган фактлар тўғри деб эътироф этилди.

Шу йилнинг охиригача барча район ва шаҳарларда физкультура ва спортнинг ҳамма турларини ривожлантириш истиқболларини ўрганиб чиқиш ҳамда келгусида бўладиган мусобақаларга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш тадбирлари белгиланди. Бу йил ҳар бир район ҳамда шаҳарда биттадан ўрта мактабни физкультура ва спортга ихтисослаштирилган мактабга айлантиришга, келгуси йилнинг 1 майигача ҳар бир районда биттадан сузиш ҳавзаси ҳамда отиш мусобақаси ўтказиладиган объект қуришга қарор қилинди. Шу йилнинг ноябрь ойидан бошлаб кўнгилли спорт жамиятлари, область комсомол комитети ва касаба союзлари область Советн билан биргаликда меҳнаткашларни соғломлаштириш мақсадида оммавий спорт тадбирларини амалга ошириш режаларини ишлаб чиқиш, йил охиригача меҳнаткашлардан 50 мингдан ортиқ ГТО нишондорларини тайёрлаш ва областда физкультура ҳамда спортни янада ривожлантиришга қаратилган бошқа бир қатор ишларни амалга ошириш режалари белгиланди.

«ПЎЛАТ ОТ»НИНГ ЯНГИ ҚЎЛЛАРИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги илмий-тадқиқот институти ҳамда пахтачилик машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросидан маълум ҚИЛАДИЛАР:

Ўзбекистон мамлакатимизнинг асосий пахта базасидир. Бободеҳқонларимиз йилдан-йилга пахта ҳосилдорлигини ошириб бормоқдалар. Бебаҳо «оқ олтин»ни нес-нобуд қилмай йиғиб териб олиш республикамиз барча меҳнаткашларининг шарафли вазифасига айланган.

Маълумки, шпиндель пахта териш машинасининг асосий иш органларидан бўлиб, у чаноқлардаги момиқ пахталарни ўз домига тортади ҳамда уларни жамловчи бункерга томон узатади. Шунинг учун ҳам машинада териладиган пахтанинг салмоғи ва сифати кўп жиҳатдан шпинделларнинг яхши ишлашига боғлиқдир.

Чунки, «зангори кема»ларнинг унум билан ишлаши ҳам, пахталарни тўкиб-сочмай териш ҳам, терилган пахталарнинг сифати ва тозалиги ҳам ана шу шпинделларнинг бехато ишлашига келиб тақалади.

Пахта териш машиналарининг шпинделлари йиғим-терим давомида, айниқса биринчи теримда кўпроқ кирланади. шпинделларнинг сиртини кўмкўк қотишқоқ шира ва чирк қоплайди. Натижада уларнинг меҳнат унумдорлиги пасаяди, пахтани чала теради, ишдан барака кетади. Шунинг учун ҳам механик-ҳайдовчилар машина шпинделларини имкони борича кирланишига йўл қўймасликка ҳаракат қилишади, уларни тез-тез ювиб туришга мажбур бўлишади. Бунда механизаторларнинг ҳам, машинанинг ҳам кўп вақти бекор ўтади.

Пахта териш машиналарининг ҳаётида эндиликда катта ва ажойиб янгилик юз берди. «Пўлат от»ларимиз ўзларининг янги қўлларига эга бўлишяпти. Ўзбекистон Фанлар академиясининг Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги илмий-тадқиқот институти олимлари пахтачилик машиналари бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси конструкторлари билан ҳамкорликда янги хил шпиндель яратишда. Бу шпиндель ўз номи билан таркибий шпиндель деб аталяпти. Янги шпинделнинг то шу пайтгача қўлланилиб келинган сериядаги шпинделлардан фарқи анчагина каттадир. Таркибий шпиндель пахтани чаноқлардан илиб олувчи махсус спирал шаклидаги тишли лентага эга бўлиб, у металл ўққа (ўқ-стерженга) киргизилади ва фақат юқори қисми билан мустаҳкамланади. Бунинг аҳамияти шундаки, йиғим-терим давомида кирланган шпинделлар автоматик равишда тозаланиб борилади. иш фаолиятини йўқотган шпинделлар чиқиб қолгудек бўлса, улар тез ва осон алмаштирилади. Бундай шпинделлар ўрнатилган пахта териш машиналарининг иш органлари биринчи терим давомида серияли шпиндель билан қуролланган машиналарнинг ишчи органларига нисбатан 5—6 марта кам ювилади. Пахта толалари эса шпинделга жуда оз миқдорда ўралади. Спираль тишли лентанинг тебранма ҳаракати натижасида шпиндель тишлари орасига кирган кир-чирлар автоматик равишда тозалаб борилади.

Янги шпинделли машиналарнинг ишчи қисмларини биринчи терим даврида бир кунда бир марта ювиш кифоя қилади. Иккинчи ва учинчи теримларда эса уни уч-тўрт кунда бир марта ювилса ҳам бўлаверади. Тажриба шуни кўрсатдики, янги шпинделли машиналарнинг ҳар соатдаги ўртача меҳнат унумдорлиги эски шпинделли машиналарга қараганда бир ярим баравар зиёддир. Бундай фарқ ва тафовут иккинчи ва учинчи терим давомида ҳам сақланиб қолади.

Таркибий шпинделли иши унумдор машиналар билан ўртача ва ингичка толали пахталарни бемалол териш мумкин. У механик-ҳайдовчиларга катта енгилликлар туғдириши билан бир қаторда йиғиб-териб олинган пахталарни юқори сифат билан давлатга топшириш имконини беради.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўрсатмаси билан республика «Узсельхозтехника» бирлашмасининг буюртмасига асосан «Главхлопкомаш» машинасозлик заводи 1973 йилги йиғим-терим мавсуми учун таркибий шпиндель ўрнатилган бир группа пахта териш машиналарини тайёрлади. Давлат синовидан ўтказиш учун «ХН-3,6» маркали тўрт қаторли иккита машина ва ҳар хил хўжалик шароитида ишлатиб кўриш учун «17 ХВ -1,8» маркали икки қаторли 26 та машина далаларга юборилди. Янги шпинделли машиналаримиз бу йилги йиғим-терим мавсумида Тошкент, Сирдарё ва Наманган областларидаги колхоз ва совхозларда ишлаб, синовдан муваффақиятли ўтди. Таркибий шпинделли машиналаримиз серияли шпиндель ўрнатилган машиналарга нисбатан ўзининг афзаллигини ва иши унумдорлигини амалда кўрсатди.

Масалан: «Москва» колхозида таркибий шпиндель ўрнатилган машина билан мавсумда 146 тонна пахта терилган бўлса, серияли шпиндель ўрнатилган машина 96 тонна пахта терди. Свердлов номли колхозда янги шпинделли машиналаримиз мавсумда 115 ва 100 тоннадан, «Политотдел» колхозида 122 ва 100 тоннадан, «Малик» совхозида 152 ва 110 тоннадан, Ворошилов номли «10-а» совхозида эса 26 иш кунида 180—114 тоннадан «оқ олтин» териб берди. Бошқа хўжаликларда синовдан ўтказилган янги шпинделли машиналаримиз ҳам ана шундай юқори кўрсаткичларга эришди. Янги шпинделда эскисига нисбатан ҳар бир машина мавсумда ўртача 30 тонна кўп пахта тераётир. Демак, республика пахтакорларининг қўлидаги мавжуд 35 минг терим машинаси янги шпиндель билан қуроллантирилган тақдирда мавсумда қўшимча 1 миллион 50 минг тонна пахта териб олиш мумкин. Бу, пахтачиликни комплекс механизациялаштиришда катта резервдир.

Янги шпиндель ўрнатилган машиналарда ишлаган механик-ҳайдовчилар ўз «пўлат от»ларини илгаригиларига нисбатан жуда осон ва қулай бошқарганликларини, йиғим-терим давомида ҳеч қийналмай ишлаганликларини, янги шпинделларни ювиш учун жуда кам вақт сарфлаганликларини айтишди. Улар келаси йил йиғим-терим мавсумигача кўплаб пахта териш машиналарини ҳам ана шундай янги хил автомат шпинделлар билан қуроллантиришни конструктор ва машинасозларимиздан сўрашяпти. Фақат, энди машинасозлик бўйича давлат лойиҳалаш конструкторлик-технологик бюроси (ГПКТБМ) нинг янги шпинделларни ишлаб чиқаришга тайёрлаш билан алоқадор вазифаларни биринчи навбатда ва кўнгилдагидек бажаришига боғлиқдир.

Механик-ҳайдовчиларимиз биз олимлардан ва конструкторлардан мукаммал ва юқори унумли ишчи органларига эга бўлган мукаммал машиналар кутишади. Уларнинг бундай юксак ишончини оқлаш эса бизларнинг шарафли бурчимиздир. Биз тегишли ташкилотларга, корхоналарга, хўжаликларга ҳамда у ерлардаги партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарларига янги хил таркибий шпинделли машиналардан янада кўпроқ ишлаб чиқаришни, хўжаликларда улардан кенг миқёсда фойдаланишни йўлга қўйишни ва бошқа муҳим тадбирларни амалга оширишни тавсия этардик. Биз ишонамизки, таркибий шпинделли пахта териш машиналари келажакда барча пахтакор районларда кенг қўлланилади, «оқ олтин»ни нобуд қилмай тез ва барвақт йиғиб-териб олишда деҳқонларимизнинг энг ишончли мададкорларига айланади.

Х. Х. УСМОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси, техника фанлари доктори, профессор.

М. Н. МАРКОВ,
Конструктор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ихтирочи, Ленин ва давлат мукофотларининг лауреати.

К. М. ИНОҒОМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Механика ва иншоотлар сейсмик-мустаҳкамлиги илмий-тадқиқот институти катта илмий ходими, группа раҳбари, техника фанлари кандидати.

УКРАИНА ЭЛИДА

ФАКТ ВА ШАРҲ

Украинада Харьков немис-фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 30 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда ўзбекистонлик собиқ жангчилар ҳам иштирок этгандилар. Яқинда Харьковдан мактуб олдик. Унда юбилей маросими ҳақида фикрлар баён қилинибди.

Ёш ватанпарварлар саф тортишди. Улар Дергачевск районидаги Пересеченск қишлоғининг пионерлари. Ҳаяжонда турган ёшлар ҳалоскор жангчига ўрнатилган улуғвор ҳайкалга нигоҳини тикишган. Харьков шаҳрининг немис газандаларидан озод этилганига 30 йил тўлган кун. Ҳайкал атрофига жангчи қуролдошлар — 299-Харьков дивизиясининг ветеранлари, собиқ полкдошлар тўпланишган. Улар орасида серқуёш ўлкадан Украина диёрига ташриф буюрган фарғоналик меҳмонлар ҳам бор.

Тантанали маросим алвон галстуклари ҳилпираб турган пионер-ўқувчиларнинг ҳайкал пойига гулчамбарлар қўйиши билан бошланди. Шундан кейин улар ветеранларнинг бўйнига галстук тақиб, фахрли пионерликка ўтказишди. Пионерлар Ватан, партия, дўстлик ҳақидаги шеър ва қўшиқларни мароқ билан ижро этишди. Ўзбекистон делегациясининг бошлиғи, 960-ўқчи полк кавалери Қутабек Мамаюсупов ўз хотираларини завқ-шавқ билан ҳикоя қилди. У ёшларимизнинг бугунги бахтли ҳаёти учун, Ватанимиз озодлиги учун беҳуда жанг қилмаганликларини ёдга олди. Ўзбекистонлик пионерларнинг алангали саломини топширди.

Меҳмонлар Полевое қишлоғида ҳам бўлишди. Коммунист фронтовик Мамаюсупов бу ердан немис босқинчиларини ҳайдаб чиқаришда олиб борган жанглари, қонли кўчалар, миномёт ротаси йигитлари ҳамжиҳатлик кўрсатган манзараларни кўз олдига келтирди. Ўт ичида қолган қишлоқни эслади. Энди ҳаммаси ўзгарганди. Бир вақтлар аҳоли пункти деб юритилган жой кўркам шаҳарсифат қишлоққа айланганидан беҳад завқланди.

Пересеченскда Мамаюсупов билан бирга келган сафдошлари — полкдоши, запасдаги офицер Сайфи Ҳожиев (ҳозир Намангандаги ўрта мактабда ўқитувчи), запасдаги сержант Набижон Йўлдошев (эндиликда украин ўғлони, Харьковда яшайди) ва бошқалар қишлоқнинг фахрий гражданлигига қабул қилинди. Собиқ жангчилар орасида Насимжон Исмоилов ҳам бор эди. Бу йигитча уйчилик Исмоил Қодировнинг ўғли. Ватанимиз мард ўғлонларидан саналган Исмоилжон Харьков тупроғини пок тутиш йўлида қон тўккан. Полкдошлар унга Исмоилжоннинг бахтимиз, тинч ва фаровон турмушимиз учун кураш йўли ҳақида сўзлаб бердилар.

Бундан 30 йил бурун жасорат кўрсатганларнинг яна Харьков тупроғида учрашиши, юбилей тантаналарининг қардошлик ва дўстлик байрамига айланишига сабаб бўлди. Ҳаяжонли учрашувлар меҳмонларда ҳамда мезбонларда унутилмас таассурот қолдирди.

В. ОЖЕРЕЛЬЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Фан—ишлаб чиқаришга

„АҚЛЛИ“ МАШИНАЛАР

Йилдан-йилга халқ хўжалигининг турли соҳаларига олимларимиз ақл-заковати билан кашф этилган янгидан-янги электрон ҳисоблаш машиналари жорий этиб борилмоқда. Бу «ақл»ли машиналар шарофати туфайли хўжалик ва ташкилотлар катта иқтисодий наф кўрмоқда. Бугунги кунда ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автоматлаштирилган системасини вужудга келтириш кун тартибидаги асосий масалалардан бири бўлиб турибди.

Куни кеча Тошкентда ана шу масалага бағишланган республика кенгаш-семинари ўз ишини якунлади. Бу кенгаш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгаш, илмий-техника жамиятининг республика кенгаши ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кибернетика институти томонидан чақирилган эди. Кенгашнинг якунловчи ялпи мажлисида республикада ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини янада ривожлантириш юзасидан тавсияномалар қабул қилинди. Кўриниб турибдики, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини вужудга келтиришнинг истиқболи янада порлоқ.

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги ҳисоблаш марказида «ЕС-1020» маркали электрон ҳисоблаш машинаси ишга туширилди. Бу «ақл»ли машиналарнинг учинчи авлоди ҳисобланади. Электрон ҳисоблаш машинаси учун деталларни Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Совет Иттифоқи, Чехословакия корхоналари етказиб беряпти.

Машинага ҳаётга йўлланмани Белоруссия заводлари беради. Бу ердан ишлаб чиқарилаётган янги электрон ҳисоблаш машиналарининг назорат қалқонига «ЕС» (ЯС) маркаси бириктирилган. Бу демак, қардош социалистик мамлакатлар ҳамкорлигида кашф этилган электрон ҳисоблаш машиналарининг **ЯГОНА СИСТЕМАСИ** деган маънони англатади. Турли қувватларга эга бўлган еттита машина «Ряд» (Қаторлар) системасини ташкил этади.

«Ряд»нинг ёрдамчи қурилмалари жуда кўп. Бири уни перфокарта ёрдамида ахборот билан таъминлаб турса, бошқаси магнит лентаси орқали кўмаклашади. Учинчиси унинг «ўй-фикр»лари натижаларини телеэкранда ёзиб боради. Тўртинчиси унинг кўрсатмасига кўра, карта ёки графикларни чизади.

Янги электрон ҳисоблаш машинаси телетайп ёки телефон симлари орқали абонент берган саволларга «қулоқ тутиб», худди шундай йўл орқали айни вақтда жавоб ҳам қайтаради. «Ряд» бир вақтнинг ўзида уч хил масалани ҳал этади. У ўз «хотираси»да 64 минг сўзни эслаб қола олади. Борди-ю, зарурат туғилиб қолгудек бўлса, сўзлар миқдорини 256 минг тага кўпайтириш мумкин.

Бу «ақл»ли машина Ўзбекистонда геология-қидирув ишларини автомат равишда бошқариш масъулиятини ўз зиммасига олади. У муҳим тармоқлардан бири «Ўзбекгеология»ни бошқаришнинг автоматлаштирилган системасига кўмаклашади. Бу ерга олис трестлар, экспедициялар ва партияларнинг штольня ва қудуқларнинг қанча метр қазилганлиги ҳақидаги маълумотлари тўхтовсиз келиб туради. Айни вақтда электрон ҳисоблаш машинаси ўрнатилган бу маскандан бўлинмаларга ишлаб чиқариш планлари юборилади. Худди шу ерда моддий-техника таъминоти, молиявий ҳисоблар кўриб чиқилади, меҳнат ресурсларидан муқобил фойдаланишнинг турли вариантлари тавсия этилади. Оқибат натижада янгидан-янги кашфиётлар юзага келаверади, янги заводлар ва шаҳарлар қад кўтаради. Буларнинг ҳаммаси ана шу «ақл»ли машиналар шарофати туфайлидир.

Суратларда: (юқоридан) «ЕС-1020» машинаси бошлиғи Анатолий Ряполов ва катта инженер Владимир Квашинлар навбатдаги «операция»ни кузатишмоқда. Пастда: Ўзбекистон ССР Геология министрлиги электрон ҳисоблаш марказида.

А. Авазов фотолари, (ЎзТАГ).

ЛЕНИНГРАДДАН ХАТ

БЕҲИ— НЕВА СОҲИЛИДА

Қудратли инсон таффакури мевали ва манзарали дарахтлар «турар-жойи»ни ҳам ўзгартирмоқда. Қадимий Самарқанд истироҳат боғларининг ҳиёбонларида Россия ўрмонларининг «гўзали» — кумуш барг оқ қайинлар бўй чўзиб турибди. Ўзбекистонлик олимлар — ботаник ва ўрмончи мутахассисларнинг ғайрати билан бу кўркам дарахтни республика пойтахтига ҳам кўчириш мўлжалланмоқда. Ўз ўрнида қуёшсевар мевали дарахтлардан беҳи эса, шимолий районларга мослаштирилмоқда.

Беҳини барги-ю гуллари орқали ҳар қандай ўсимликлардан осон фарқлаш мумкин. Ҳушбўй ҳид таратувчи мевали бу дарахт ҳақида кўпгина энциклопедия китобларида ёзилган бўлиб, қуёшли иссиқ ўлкаларда ўсишлиги қайд қилинган. Лекин ленинградлик соҳибкор боғбонлар беҳига қишин-ёзин кўк либосини тарк этмайдиган арча «сарвқомат» қарағай ва олислардан кўзга ташланувчи оқ қайинлар қаторидан жой беришган. Ўзбекистондан келтирилган беҳи ниҳоллари яқинида Нева дарёси соҳилларига кўчалар ҳамда истироҳат боғларига ўтқазилди.

Беҳининг совуққа чидамли навларини Волга бўйи боғ-ўрмон хўжалигининг миришкорлари етказиб беришяпти. Бундан бир неча йил илгари мазкур хўжалик боғбонлари кўчатни Наманган беҳизорларидан келтиришган эди. Мутахассислари «иссиқсевар»ни аввал Шимоли-ғарб шароитига мослаштириб, иқлимлаштирдилар.

— Иқлимлаштирилган беҳилар май ойида гулга киради, — дейди боғ-ўрмон хўжалигининг директори М. Игнатенко. — Ўзбекистонлик «меҳмон» қийғос гуллаши билан «ватандошлари»дан фарқ қилмаса-да, мевасининг катта-кичиклиги ҳамда мазасини қиёслаб бўлмайди албатта. Оч сариқ рангли беҳилар сентябрь-октябрь ойларида хушбўй бўлиб етиляпти. Витамин «С»га бой. Еғулиги жиҳатидан хушхўр бўлмаса ҳам қандолатчилик ишлаб чиқаришида жуда қўл келяпти.

Ленинград атрофидаги боғларга экилган беҳилардан бу йил юқори ҳосил олинди деса бўлади. Биология фанлари кандидати А. Глушнов қарамоғидаги жами 30 гектарча майдондан 3,5 тоннадан зиёд мева йиғиштириб олинди. Бу ердаги беҳиларнинг учинчи йил ҳосил бериши.

Ленинградлик манзарачи архитекторлар шаҳар чеккалари ҳамда баланд қаватли уйлар ҳовлисини безашда беҳи дарахтидан фойдаланиш жуда қўл келади демоқдалар. Табиатшунос-ботаниклар эса, беҳини завод-фабрикалардан чиқувчи турли ҳилдаги газ ва исларга «парво» қилмаслигини таъкидлашяптилар. Катта корхоналар эгаллаб турган майдонларни беҳизорларга айлантириш серсамара экан. Хуллас, наманганлик «меҳмон» ардоқланиб, ундан катта наф кутиляпти.

Р. СОБИТОВ.

ШАХМАТ

АЖИБ БАҲСЛАР

Марказий «Пахтакор» стадионидаги республика шахмат клуби шу кунларда гавжум: устоз Азмиддин Хўжаев хотирасига бағишланган анъанавий мусобақа ҳал қилувчи паллага киряпти.

— Таассуротларим шуки, — дейди ўтган йилги турнирда ҳам қатнашган омсклик халқаро мастер Виталий Цешковский, — бир йил ичида Тошкент ҳам, шахматчиларингизнинг кучи ҳам ўзгарган кўринади. Таниқли мастер Борисенко курашга шайлигидан мамнунман. Ёш мастерликка номзодлар Аъзамов билан Қаюмов, қолаверса Логиновларнинг маҳорати юксалиб бораётгани қувончли.

Мусобақанинг олтинчи турида шахмат шайдолари қайси ўйинга қарашни ҳам билмай қолдилар. Бирида сипоҳ қурбон қилиняпти, иккинчисида ажойиб тактикавий «жанг» кетяпти, учинчисида нафис стратегик режа амалга ошириляпти... Ҳаммаси ҳам ўзига яраша қизиқ. Майлга қараб, ўйин танлашдан ўзга чора йўқ.

Олдинги уч ўйинни қўли баланд ҳолда кечиктирган Логинов олтинчи турда олмаоталик қобилиятли мастер Анетбоев билан учрашди. Беш соатлик мураккаб кураш оқибатида бу ўйин ҳам кечиктирилган бўлса-да, натижа деярли аниқ: Тошкент вакили ютиши керак.

Қаюмов билан Аъзамов учрашувида ҳам чиройли зарбалар, «нозик» йўллар кўп бўлди. Ўйин бошидан то охиригача ташаббус Қаюмовда бўлса-да, Аъзамов вазминлик билан қийинчиликларни бартараф қилишга, кейин ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Гроссмейстер Лейн билан ереванлик мастер Григорян осойишта йўллардан бораётгандек эдилар. Ногоҳ тахтада ўта кескинлик вужудга келиб қолди. 20-юришини бажариш ўрнига мастер қўлини узатди. Бу енгилиш аломати эди.

Одессалик халқаро мастер Подгаецнинг кураш услуби қизиқ. Аввалига унинг сипоҳ-у пиёдалари ҳоли вазиятни эгаллаб турадиларда, вақти келганда бутун тахта бўйлаб ҳамлага ўтадилар. Олтинчи турда Подгаец бокулик мастер Павленкони ана шундай тарзда мағлуб этди. Етук шахматчиларимиз Борисенко билан Маслов мазмундор ўйинлари туфайли жадвалнинг юқори қисмидан жой олиб турибдилар. Лекин наманганлик қишлоқ врачи А. Адашевнинг ўйинлари негадир ўрнига тушмаяпти. Мусобақанинг тўққиз туридан сўнг Маслов саккизтадан 6 очко, Григорян тўққизтадан 5,5 очко тўплаб, пешқадам эдилар. 11-турдан кейин 7,5 очко билан Борисенко ва Лейн олдинга ўтдилар.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

„ЗАНГОРИ ЭКРАН“ ЁРИШГАНДА

Оқшом тушиши билан миллионлаб хонадонларда «зангори экран» ёришади. Шинам ва файзли уйларда фильмлар кўрасиз, спектакллар томоша қиласиз. Мамлакатимизда, халқаро оламда юз бераётган воқеалар, янгиликлар билан танишасиз...

Тўғри, бугунги кунда телевизор ҳаётга жуда сингиб кетган. Унинг фойдали хизмати борасида баҳс юритишга ўрин йўқ. Аммо бундай фойдали манбадан қандай самара олмоғимиз керак. Экрандаги томошалар фикримизни бойитса, ақл ва зеҳнимизни чарҳласагина бунга эришиш мумкин. Демак, телевизорга ўринли-ўринсиз ҳадеб тикилиб ўтиравермаслик керак. Биринчидан, вақтдан ютқазамиз. Спорт билан шуғулланиш ёки тоза ҳавода дам олишдан, иккинчидан яқин-йироқ дўстлар билан учрашувлардан маҳрум бўлиб қоламиз.

Мураккаб тадқиқот ишларига асосланган ҳолда мутахассислар телевизор томошалари кўришнинг баъзи жиҳатларини ишлаб чиқишди.

Умуман олганда, телевизор программаларини киши организмига зарар келтирмайдиган ҳолда кўришнинг меъёри борми? Бор. Бундай меъёр турли ёшдаги кишилар учун ҳар хил белгиланади. Ҳатто катта ёшдагилар ҳам экран олдида икки ярим соатдан зиёд сурункасига ўтириши мумкин эмас экан. Сабаб телекўрсатувларни томоша қилиш пайтида кўз ва асаб системаси ишлайди, зўриқади. Шу боисдан ҳам ярим тунга қадар кўрсатувларни томоша қилган кишининг ҳаяжондан ва таъсирланишдан уйқуси бузилади, боши оғрийди, ҳатто ишчанлиги сусаяди. Шунинг учун ҳам томошалар тугагач, бир зумга тоза ҳавода сайр этиш тавсия қилинади.

Кўз ёки юрак томири ҳамда асаб касали билан оғриган кишилар телевизор томоша қилишда врачлар билан бамаслаҳат иш тутганлари маъқул.

Айниқса, болаларнинг телевизор томоша қилишларини назорат қилиш даркор, чунки ёш организм ҳали шаклланмаган ва ташқи таъсирларга берилувчан бўлади. Жумладан, уларнинг кўриш системасига салбий таъсир кўрсатади. Экран олдида узоқ вақт ноқулай ўтириш ёшларнинг қоматлари бузилишига сабаб бўлиши мумкин. Тадқиқот натижаларига қараганда, ўсувчи организмнинг ҳали чиниқмаган асабига путур етар экан.

Баъзан оналар жуда қизиқарли эшиттиришларни бой бермасликка интилиб, кичкинтойларини ҳам олиб ўтираверадилар. Чунки ёш болага телевизор орқали шовқинли овозлар, кадрларнинг тез-тез алмашиб туриши ёмон таъсир кўрсатади. Натижада бола тез чарчайди. Шуни унутмаслик керакки, кичкинтой уч ёшли бўлмагунча экранга яқин келтирилмагани маъқул.

Мактаб ўқувчиларининг ярим соат атрофида кўрсатувларни томоша қилишларига йўл берилади. Ёши 14 дан ўтганлар ва ундан катталар икки соатдан оширмаган ҳолда эшиттиришларни кўришлари мумкин. Шунда ҳам ҳар куни эмас. Ҳафтасига 2-3 марта кўриш кифоя. Ана шундай қоидаларга риоя қилиш даркор. Кўнгил бўшлик билан болаларнинг «яна бир оз кўрай», «ҳозир тугай деб қолди»га ўхшаш илтимосларига қулоқ тутмаслик керак. Ўғил-қизларингиз мактабдан қайтган замон экран олдига ўтиришларига йўл қўйманг. Мактабдаги машғулотлардан толиққан болаларни тағин ҳам чарчатиб қўяди. Улар аввал яхши дам олиб ўйнашсин, сайр қилишсин. Дарсларини тайёрлаб, кейингина маълум программани кўрсалар фойдадан холи бўлмайди.

Шунингдек, болаларимиз қандай кўрсатувларга кўпроқ қизиқаётганликларини ҳам назорат қилиб бориш лозим. Барча кўрсатувларни қаторасига кўраверишни фақат медицина эмас, педагогик жиҳатдан ҳам тўғри келмайди. Ёшларни тушунчасига лойиқ эшиттиришларни танлашда уларга ёрдам беришимиз керак. Мактабгача ёшдаги болаларга «Бойчечак» кўрсатуви жуда мос келса, бошланғич синфдагиларга «Эртак кетидан эртак» ва мультипликацион фильмлар кўпроқ ёқади. 12-14 ёшдаги болаларга «Гулхан» каби кўрсатувлар мос келади.

Кўз чарчамаслиги учун экрандан маълум узоқликда ўтириш керак. Телевизор экранининг катталиги кўндалангига 35-47 сантиметрни ташкил этса, кўрсатувларни икки метрдан кам бўлмаган масофадан кузатиш мумкин. Борди-ю, экран катталиги 50-61 сантиметр бўлса, 3-4 метр кифоя (беш метр кўплик қилади). Шунинг учун телевизор харид қилишда ҳадеб экраннинг каттасига қизиқавермай, хонангизни кенг-торлигига эътибор қилинг.

Телевизорни жуда баланд ёки аксинча паст ўрнатиш ҳам яхшимас. Ердан чамаси 80-90 сантиметр юқори турса, кўриш осонлашади. Томошаларни қоронғи уйда кўриш тавсия этилмайди. Экрандаги тиниқ ва ўткир ёғду киши ғашига тегади. Яхшиси хонани нимёриқ ҳолда тутиб, экранни ёритиш керак. Бунинг учун 40-60 ваттли лампочка ўрнатилган стол лампасининг нурини экранга тушишидан эҳтиёт қилиб, ёқилгани маъқул.

Кўпгина томошабинлар телевизорнинг катод трубаси (кинескоп)-дан чиқаётган нур киши организмига салбий таъсир қилмайдими деган савол билан мурожаат қиладилар.

Махсус текширув ва ўлчовлар шуни кўрсатдики, экрандан чиқаётган рентген нурлари нольга тенг экан. Шу боисдан қараганда бунинг ҳеч ҳавотирли ери йўқ.

Ўйлаймизки, бизнинг баъзи тавсияларимиз телетомошабинларнинг соғлиқларига ҳеч бир зарар етказмаган ҳолда кўрсатувларни кузатиш ва маънавий бойлик олишига имкон беради.

А. ЗАБАЛУЕВА,
медицина фанлари доктори.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қишлоқ хўжалиги Марказий илмий кутубхонаси 1929 йилда ташкил топган. Бу кутубхонани Ўрта Осиёда қишлоқ хўжалигига оид турли адабиётлар хазинаси деб айтиш мумкин. Кутубхона фондида қишлоқ хўжалиги масалаларига бағишланган 400 мингга яқин адабиётлар мавжуд. Бу зиё маскани ўзининг 4500 китобхонига эга. Суратларда: (чапдан ўнгга) катта кутубхоначи М. Маҳкамова китобхонлар учун адабиётлар танламоқда. Кутубхонанинг ўқув залида китобхонлар нашрдан чиққан янги адабиётлар билан танишмоқдалар.

И. Глауберзон фотолари.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 9 декабрда чиқади).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Телефильм. 18.55 — «Ёшлик» студияси кўрсатади 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Социализм дунёси (Москва). 20.10 — Миллионлар ленинча университети. 20.25 — Ўн минут музика. 20.35— «Ахборот». 20.55 — **Оламга саёҳат.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 19.35 — Концерт. 20.45 — **Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси** (бадиий фильмнинг 6-серияси). 22.00 — Пабло Неруда ижоди (Тошкент). 22.30 — Ёзувчи Борис Полевой ижодининг саҳифалари. 23.15 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Тошкентнинг бугуни ва эртаси. 20.25 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.55 — **Тўрғай** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Жизель**, 9/XII да **Доктор айболит** (кундузи), **Концерт** (кечқурун, билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 7/XII да **Паранжи сирлари**, 8/XII **Тошболта ошиқ**, 9/XII да **Замонали ва Омонали.**

КИНО

Мушук излари — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сангам — НАВОИЙ номли (12.00, 16.00, 20.00).

Алибн учун ярим миллиард — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Қаллоб Цеплис — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Эркин қуш — ҲАМЗА номли, «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Қум карьери генераллари — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА (тоқ соатларда).

Мармар уй (10.00, 21.45), **Ўгай она** (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Ҳамроз — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги! — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

ДАВЛАТ ЛОЙИҲА ВА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ГИПРОНИИПОЛИГРАФ ИНСТИТУТИ
(Тошкент филиали)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудирлари: иқтисод ва прогноз, бинолар ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги ва динамика;

сектор мудири: конструкциялар динамикаси ва нагрузка;

секторлар катта ва кичик илмий ходимлари: конструкциялар динамикаси ва нагрузкаси, конструкциялар пишиқлиги.

Конкурсда илмий даражага эга бўлганлар ёки катта ишлаб чиқариш фаолиятига эга бўлганлар қатнашадилар.

Конкурс муддати — 1 январгача.

Мурожаат учун адрес: 700011 Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30 «б»-уй.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
(ТИИИМСХ)

қуйидаги мутахассисликлар бўйича сиртқи факультетларнинг биринчи ва юқори курсларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ, ЕР ТУЗИЛИШИ.

Институт қишлоқ ва сув хўжалиги учун қуйидаги касблар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: автотрактор ва қишлоқ хўжалик, ҳамда қурилиш-мелиорация машиналари эксплуатацияси ва ремонт бўйича инженер-механиклар; ирригация иншоотлари ва гидротехник тармоқлар, мелиоратив системалар эксплуатацияси ва қурилиш, лойиҳалаш бўйича инженер-техниклар; қишлоқ хўжалигини электрлаштириш бўйича инженер-электриклар; колхозлар, совхозлар территорияларини ташкил қилиш бўйича, давлат ер фондини тақсимлаш ва ҳисоблаш бўйича инженер-ер тузувчилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ЙИЛ.

Ўқишга халқ хўжалиги тармоқларида, ташкилотлар ва муассасаларда ишлаётган (камида 1 ноябргача 7 ойлик стажга эга бўлганлар) **ўрта маълумотлилар ёшидан қатъий назар қабул қилинадилар.**

Биринчи навбатда институтда танланган мутахассислиги бўйича ишлаётганлар ҳамда Совет Армиясида хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади.

ҚАБУЛ ҚИЛИШДА КОЛХОЗ, СОВХОЗ, КОРХОНА ВА МУАССАСАЛАР ТОМОНИДАН ЙЎЛЛАНМА БИЛАН ЮБОРИЛГАНЛАРГА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш мутахассислигига кирувчилар ўрта электротехника маълумотига эга бўлганлар ёки шу мутахассисликда камида 2 йил ишлаганларгина қабул қилинадилар.

Кирувчилар: ректор номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, ташкилот раҳбари тасдиқлаган меҳнат дафтарчасининг нусхаси, 3х4 катталикдаги бош кийимсиз тушилган 4 дона фотосурат топширадилар.

Кириш имтиҳонлари: математика (ёзма, оғзаки), физика (оғзаки), ўзбек тили ва адабиёти ёки рус тили ва адабиёти (иншо)дан ўтказилади.

ҲУЖЖАТЛАР — 15 ДЕКАБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ — 15 ДЕКАБРДАН 1 ФЕВРАЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Ҳужжатлар Тошкент-II, Қори-ниёзий кўчаси, 39-уй, сиртқи факультетнинг қабул комиссиясига ва қуйидаги ўқув-консультацион пунктларига топширилсин.

ЯНГИЕР ШАҲРИ, Коммунал-қурилиш техникуми;
САМАРҚАНД ШАҲРИ, К. Маркс кўчаси, 77-уй;
ҚАРШИ ШАҲРИ, Давлат педагогика институти;
НУКУС ШАҲРИ, Давлат педагогика институти;
ҚЎҚОН ШАҲРИ, Толбухин кўчаси, 5-уй, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми.

Р. Р. ШРЕДЕР НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ БОҒДОРЧИЛИК, УЗУМЧИЛИК ВА ВИНОЧИЛИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

илғор тажриба ва фан ютуқларини татбиқ қилиш бўлимига: бўлим бошлиғи, мевачилик-узумчилик бош мутахассис агрономи, бош мутахассис инженер-механизатор, катта механизатор (2 ўрин);

бош мутахассислар: мевачилик-узумчилик агрономлари — Сирдарё, Фарғона, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё ва Хоразм областларида ишлаш учун (ҳар бир областда 1 ўриндан);

боғ-узум кўчатлари ўтқазишни лойиҳалаш бўлими бўйича: бўлим бошлиғи, лойиҳа бош инженери, катта инженер (2 ўрин), инженер (2).

Конкурс муддати — 27 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область Орджоникидзе район «Гулистон» қишлоқ Совети.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиуми, бошқариш жараёнлари ва механика бўлими, Кибернетика институти, М. Т. Ўрозбоев номидаги механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институти коллективлари Кибернетика институтининг умумий масалалар бўйича директор ўринбосари

Асом Аҳмедович АҲМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Республика матбуот тарқатиш бошқармасининг ходимлари чакана савдо бўлимининг бошлиғи В. И. Мамасодиқовага отаси

Иброҳим БЕКМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 03884. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. 287.